

Rethinking Saudi and UAE foreign policy in Somalia in the era of new leaders

Najmīyeh Pour Esmaeili¹

Received: 2025-03-02

Revised: 2025-06-02

Accepted: 2025-06-20

Available Online: 2025-07-16

How to cite this article:

Pour Esmaeili, N. (2025). Rethinking Saudi and UAE foreign policy in Somalia in the era of new leaders, *Iranian Research Letter of International Politics*, 13 (02), 324 - 357 .(in Persian with English abstract)
<https://doi.org/10.22067/irlip.2025.92438.1641>

Extended abstract

1- INTRODUCTION

Saudi Arabia and the UAE are two important countries in the West Asian region that, despite being allied, have multifaceted relations with each other, which include elements of cooperation, competition, and occasional conflicts. One area where these two countries have overlapping, competing, and sometimes conflicting interests is the Horn of Africa. The Horn of Africa is increasingly important to Saudi Arabia and the UAE due to a combination of economic, security, and geopolitical interests.

Somalia's strategic location has given it a vital geopolitical position in the region, bridging the sea routes between Africa and West Asia. This position has given Somalia a special significance in the foreign policy of the UAE and Saudi Arabia. An examination of the UAE's and Saudi Arabia's interests in Somalia reveals a complex interplay of geopolitical strategies, economic investments, security concerns, and regional rivalries. This analysis is essential not only to understand the motivations behind the Gulf states' actions, but also to predict their long-term impact on stability and development in the Horn of Africa.

This research seeks to answer the question of why (or for what purpose) Saudi Arabia and the UAE (In the era of new leaders; Mohammed bin Salman bin Abdulaziz Al Saud in Saudi Arabia and Mohammed bin Zayed bin Sultan Al Nahyan in the UAE) are undertaking a wide range of actions in Somalia in the political, security-military, economic, and cultural spheres. In response to this hypothesis, it is tested that: All the actions of Saudi Arabia and the UAE in the four areas mentioned are ultimately aimed at maintaining the political sys-

1. Assistant Professor, Department of Political Studies, Center for African Studies, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran. (n.pouresmaili@modares.ac.ir)

tem in Somalia, which leads to the establishment and promotion of peace and stability in the region and ultimately focuses on sustainable development. In other words, maintaining the political system helps to establish peace and stability in the region, which ultimately acts as a basis for sustainable development, and these three goals create a virtuous cycle that continuously reinforces each other.

2- THEORETICAL FRAMEWORK

The theoretical approach in this paper is a combined review of studies on peace and sustainable development. Establishing peace and stability are essential components for sustainable development. Peace can be achieved through mutual understanding and the creation of shared values among states, one of which is sustainable development. Peace and stability prove to be both a factor that creates development and a result of development. In fact, there is a virtuous cycle between peace and development.

3- METHODOLOGY

The method used in this research is a comparative study of the actions and goals of Saudi Arabia and the UAE in Somalia, and the data collection method was carried out by referring to official news sites, analytical sites, and think tanks (Arabic, Somali, and Western).

4- RESULTS & DISCUSSION

Achieving sustainable development requires coordination among countries around the world. The Sustainable Development Goals are designed to be universal and applicable to all countries, addressing interconnected global challenges such as poverty, inequality, climate change and environmental degradation. The UAE and Saudi Arabia are two countries that have made comprehensive efforts to achieve peace and stability and provide sustainable development in the Horn of Africa. The pursuit of sustainable development is a vital goal for Saudi Arabia and the UAE, which offers multiple benefits that align with their national visions and global responsibilities. Sustainable development is in line with the two countries' goal of economic diversification and growth.

The main and most important part of the actions that Saudi Arabia and the UAE are taking in relation to Somalia can be considered to be in line with maintaining the political status quo, or more precisely, "preserving the political system" in these two countries. Because by maintaining the political system or helping the political system (so that it can better perform its specific tasks), it can help establish peace and stability both in the country under their sovereignty and in the region in which they are located.

All the measures that Saudi Arabia and the UAE have taken towards sustainable development in Somalia; on the one hand, they strengthen sustainable development in Somalia; on the other hand, they maintain and stabilize the country's political system; and on the third, they create peace and stability in the region.

In addition, sustainable development, maintaining the political system, and maintaining peace and stability mutually reinforce each other and create a virtuous cycle. Therefore, this article also examines the measures and explains the goals that Saudi Arabia and the UAE have taken in the economic field in Somalia. The topic of this section is explained in three axes: food security, renewable energy, and investment in infrastructure.

5- CONCLUSIONS & SUGGESTIONS

This effort does not mean that Saudi Arabia and the UAE are “kinder nanny than mother” for the Horn of Africa region. Rather, it means that the UAE and Saudi Arabia gain benefits for their countries from establishing peace, stability, and sustainable development in the Horn of Africa region. These two countries, by coordinating and overlapping the four political, security, economic, and cultural goals, are trying to provide stability in the political system of the Horn of Africa countries and peace and stability in the region, and to guide the countries of the region towards sustainable development; through which, their own strategic interests are provided.

It can be said that sustainable development, peace and stability, and maintaining the political system are interconnected goals that mutually reinforce each other. These three goals are deeply interdependent. Progress in one area often catalyzes progress in other areas, creating a virtuous cycle of mutual reinforcement.

Therefore, the four goals resulting from the four actions of these countries in the Horn of Africa are aimed at preserving the political system and establishing peace and stability in the region. In fact, by creating diplomatic groundwork, Saudi Arabia and the UAE are providing the ground and context for security-military, economic and cultural actions in Somalia in the form of political actions.

Keywords: Saudi Arabia, UAE, Somalia, sustainable development, peace and stability.

بازاندیشی سیاست خارجی عربستان و امارات در سوماتی در عصر رهبران جدید^۱

نجمیه پور اسمعیلی^۲

چکیده

موقعیت راهبردی سوماتی، جایگاه ژئوپلیتیکی حیاتی در منطقه به آن بخشیده است که مسیرهای دریایی آفریقا و غرب آسیا را پل می‌زند. این موقعیت، اهمیت ویژه‌ای را به جایگاه سوماتی در سیاست خارجی امارات و عربستان اعطا کرده است. بررسی منافع پایدار امارات و عربستان در سوماتی، تعامل پیچیده‌ای از استراتژی‌های ژئوپلیتیکی، سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی، نگرانی‌های امنیتی و رقابت‌های منطقه‌ای را آشکار می‌کند. این تحلیل نه تنها برای درک انگیزه‌های پشت اقدامات کشورهای خلیج فارس، بلکه برای پیش‌بینی تأثیر بلندمدت آنها بر ثبات و توسعه در شاخ آفریقا ضروری است. این پژوهش به دنبال پاسخ به این پرسش است که چرا (یا با چه هدفی)، عربستان و امارات (در عصر رهبران جدید؛ محمد بن سلمان بن عبد العزیز آل سعود در عربستان و محمد بن زاید بن سلطان آل نهیان در امارات) طیف گسترده‌ای از اقدامات را در عرصه سیاسی، امنیتی- نظامی، اقتصادی و فرهنگی در سوماتی انجام می‌دهند؟ در پاسخ این فرضیه مطرح می‌شود که همه اقدامات عربستان و امارات در چهار حوزه مطرح شده، در نهایت در راستای حفظ نظام سیاسی در سوماتی با هدف ایجاد و ارتقاء صلح و ثبات در منطقه انجام می‌شود که در نهایت بر توسعه پایدار تمرکز دارد. به عبارت دیگر، حفظ نظام سیاسی، که می‌تواند به صلح و ثبات در منطقه کمک کند، در نهایت به عنوان زمینه‌ساز بستری برای توسعه پایدار عمل می‌کند و این سه هدف چرخه فضیلت آمیزی را ایجاد می‌کنند که یکدیگر را به صورت مداوم تقویت می‌کنند. روش به کار رفته در این پژوهش مطالعه تطبیقی اقدامات و اهداف عربستان و امارات در سوماتی است.

کلیدواژه: عربستان، امارات، سوماتی، توسعه پایدار، صلح و ثبات.

۱. این مقاله برگرفته از یک طرح پژوهشی تحت عنوان «مطالعه تطبیقی سیاست خارجی عربستان و امارات در آفریقا» است.
۲. استادیار گروه مطالعات سیاسی، مرکز مطالعات آفریقا، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران n.pouresmaili@modares.ac.ir

مقدمه

عربستان و امارات به عنوان دو کشور مهم منطقه غرب آسیا هستند که علیرغم متحدبودن، روابط چندوجهی با یکدیگر دارند که شامل عناصر همکاری، رقابت و تعارض‌های گاه‌به‌گاه است. یکی از مناطقی که این دو کشور منافعی همپوشان، رقابتی و یا گاهاً متناقض در آن دارند، منطقه شاخ آفریقا است. شاخ آفریقا به دلیل ترکیبی از منافع اقتصادی، امنیتی و ژئوپلیتیکی برای عربستان و امارات به طور فزاینده‌ای اهمیت دارد. این منطقه که کشورهایی مانند سومالی، اتیوپی، اریتره و جیبوتی را در بر می‌گیرد، از نظر راهبردی در تقاطع دریای سرخ و اقیانوس هند قرار دارد و آن را به منطقه‌ای حیاتی برای عملیات تجاری و نظامی تبدیل می‌کند. همچنین شاخ آفریقا به عنوان عرصه‌ای برای رقابت ژئوپلیتیکی بین قدرت‌های منطقه‌ای عمل می‌کند. رقابت بین کشورهای خلیج فارس و سایر بازیگران مانند ترکیه و قطر تعامل در منطقه را تشدید کرده است.

در این میان، سومالی نقشی محوری در شاخ آفریقا ایفا می‌کند و یک موقعیت راهبردی در شرقی‌ترین نقطه قاره آفریقا را به خود اختصاص داده است. سومالی به عنوان یکی از اجزای کلیدی منطقه شاخ آفریقا، با چندین ویژگی متمایز در موقعیت منحصر به فردی قرار دارد. این کشور در نوک شاخ آفریقا واقع شده است و به لحاظ موقعیت‌یابی راهبردی، دارای طولانی‌ترین خط ساحلی در سرزمین اصلی آفریقا است و در دهانه دروازه باب‌المندب واقع شده است که دسترسی به دریای سرخ و کانال سوئز را فراهم می‌کند. موقعیت راهبردی سومالی جایگاه ژئوپلیتیکی حیاتی در منطقه به آن بخشیده است که مسیرهای دریایی آفریقا و غرب آسیا را پل می‌زند. این موقعیت، اهمیت ویژه‌ای را به جایگاه سومالی در سیاست خارجی امارات و عربستان اعطا کرده است.

در این بین، بررسی منافع پایدار امارات و عربستان در سومالی، تعامل پیچیده‌ای از استراتژی‌های ژئوپلیتیکی، سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی، نگرانی‌های امنیتی و رقابت‌های منطقه‌ای را آشکار می‌کند. این تحلیل نه تنها برای درک انگیزه‌های پشت اقدامات کشورهای خلیج فارس، بلکه برای پیش‌بینی تأثیر بلندمدت آن‌ها بر ثبات و توسعه در شاخ آفریقا ضروری است. بررسی منافع پایدار امارات و عربستان در تحولات سومالی برای درک پویایی‌های ژئوپلیتیکی، پیامدهای اقتصادی، چالش‌های امنیتی، همکاری‌های منطقه‌ای بسیار مهم است. این تحلیل نه تنها به دانش محققان و دانش‌گاہیان کمک می‌کند، بلکه سیاست‌گذاران را در مورد پیچیدگی‌های مشارکت خارجی در این منطقه مهم راهبردی آگاه می‌کند. همچنین بررسی این موضوع برای سیاستمداران جمهوری اسلامی ایران ضروری است تا در یک چشم‌انداز ژئوپلیتیکی پیچیده حرکت کنند. درک این پویایی‌ها به ایران اجازه می‌دهد تا استراتژی‌های مؤثری را برای محافظت از منافع خود، پاسخ به چالش‌های امنیتی، تقویت تعامل اقتصادی، و تطبیق رویکردهای دیپلماتیک در یک محیط رقابتی فزاینده تدوین کند.

این پژوهش به دنبال پاسخ به این پرسش است که چرا (یا با چه هدفی)، عربستان و امارات (در عصر رهبران جدید؛ محمد بن سلمان بن عبد العزیز آل سعود در عربستان و محمد بن زاید بن سلطان آل نهیان در امارات) طیف گسترده‌ای از اقدامات را در عرصه سیاسی، امنیتی-نظامی، اقتصادی، و فرهنگی در سومالی

انجام می‌دهند؟ در پاسخ این فرضیه مطرح می‌شود که همه اقدامات عربستان و امارات در چهار حوزه مطرح‌شده، در نهایت در راستای حفظ نظام سیاسی در سوماتی با هدف ایجاد و ارتقاء صلح و ثبات در منطقه انجام می‌شود که در نهایت بر توسعه‌پایدار تمرکز دارد. به عبارت دیگر، حفظ نظام سیاسی، به صلح و ثبات در منطقه کمک می‌کند، که در نهایت به عنوان زمینه‌ساز بستری برای توسعه‌پایدار عمل می‌کند. منتهی کشورهای عربستان و امارات، صلح و ثبات را با معیارهایی که مطلوب خود و در راستای منافع ملی‌شان است، تعریف می‌کنند و در صورتی که میان اهداف خود و اهدافی که سوماتی آن را در راستای صلح و ثبات در منطقه می‌پندارند، مغایرتی وجود داشته باشد، اهداف خود را اولویت می‌بخشند.

لازم به ذکر است که نگارنده، وجود اهدافی دیگر مانند کسب و حفظ نفوذ در سوماتی و منطقه شاخ آفریقا؛ رقابت با رقبای منطقه‌ای مانند قطر و ترکیه؛ تعمیق روابط و کسب منافع بیشتر در حوزه‌های چهارگانه سیاسی، اقتصادی، امنیتی و فرهنگی با سوماتی را برای عربستان و امارات به عنوان یک مفروض در نظر می‌گیرد، اما ضرورت تأمین حفظ صلح و ثبات در منطقه برای تحقق اهداف چشم‌انداز عربستان و امارات به‌ویژه در حوزه اقتصادی، نگارنده را به سوی فرضیه پیش‌گفته هدایت کرده است.

روش به کار رفته در این پژوهش مطالعه تطبیقی اقدامات و اهداف عربستان و امارات در سوماتی است و شیوه گردآوری داده‌ها نیز از طریق مراجعه به سایت‌های خبری رسمی، تحلیلی و اندیشکده‌های عربی، سوماتیایی و غربی انجام شده است. برای تبیین این موضوع، پس از بررسی ادبیات پیشین و چارچوب نظری، در گام اول، توسعه‌پایدار به عنوان یک هدف برای امارات و عربستان تبیین می‌شود، در گام دوم، اقداماتی که عربستان و امارات در سوماتی انجام داده‌اند و در راستای حفظ نظام سیاسی سوماتی تفسیر می‌شود، بررسی می‌گردد، سپس اقداماتی که این دو کشور در راستای توسعه‌پایدار در سوماتی انجام داده‌اند، تبیین و در پایان نیز به ارائه جمع‌بندی پرداخته می‌شود.

ادبیات پیشین

مجموعه ادبیات قابل توجهی از کتاب‌ها، مقالات و یادداشت‌ها وجود دارند که به تبیین رقابت و یا همسویی سیاست‌های عربستان و امارات در شاخ آفریقا می‌پردازند. برای نمونه، می‌توان به بخشی از کتاب «عربستان و امارات؛ سیاست خارجی و اتحادهای راهبردی در دنیایی نامطمئن» (Mason, 2023) که در مورد شاخ آفریقا است و به پویایی‌های امنیتی و منافع ژئوپلیتیکی این کشورها در سوماتی نیز می‌پردازد، مقالات «منافع پادشاهی‌های خلیج فارس در شاخ آفریقا» (Cherkas & Novytska, 2023)، «خلیج فارس و شاخ آفریقا: سرمایه‌گذاری در امنیت» (Zoubir, 2024) و «نوسانات رفتارهای همسوی عربستان و امارات در شاخ آفریقا» (Donelli & Dentice, 2020) اشاره کرد. اما در هیچ کدام از این منابع، تلاش نشده است تا همسویی و همپوشانی میان اقدامات و اهداف سیاسی، امنیتی-نظامی، اقتصادی و فرهنگی در راستای هدف مرکزی حفظ صلح و ثبات در جهت تحقق توسعه‌پایدار را در این منطقه به صورت تطبیقی تبیین کند.

رویکرد نظری**۱. مطالعات صلح و توسعه پایدار**

به رسمیت شناختن بین المللی مفهوم توسعه پایدار به کنفرانس سازمان ملل متحد در مورد محیط زیست انسانی برمی گردد که در سال ۱۹۷۲ در استکهلم سوئد برگزار شد. اگرچه در این کنفرانس اشاره مستقیمی به این مفهوم وجود نداشت، اما ایده همکاری جهانی به منظور جستجوی راه حل هایی برای آشتی دادن مسائل جداگانه مانند توسعه اقتصادی و مدیریت محیط زیست به دست آمد. این اجماع راه را برای مفهوم توسعه پایدار هموار کرد.

مفهوم توسعه پایدار برای اولین بار در گزارش برونتلند^۱ منتشر شده توسط سازمان ملل متحد در سال ۱۹۸۷ تعریف شد. این گزارش به نام گروه هارلم برونتلند^۲، که در آن زمان رئیس کمیسیون جهانی محیط زیست و توسعه^۳ بود، نام گذاری شد. این گزارش که به عنوان «آینده مشترک ما» نیز شناخته می شود، توسعه پایدار را اینگونه تعریف می کند: «توسعه ای که نیازهای حال حاضر را برآورده می کند، بدون اینکه توانایی نسل های آینده را برای رفع نیازهای خود به خطر بیندازد».

بنابراین، مفهوم توسعه پایدار، جوامعی را در نظر می گیرد که هم در حال حاضر و هم در آینده در رفاه زندگی می کنند. این مفهوم شامل اقدامات مربوط به محیط زیست، اقتصاد، مدیریت پسماند، دسترسی به آب تمیز، برابری فرصت ها، گرسنگی، فقر و بسیاری از عوامل دیگر مربوط به انسان در محدوده ایجاد شرایط زندگی انسانی است.

توسعه پایدار مستلزم ترکیبی از عوامل مختلف است که همزمان بر جهان و زندگی انسان تأثیر می گذارد و به یک چشم انداز کل نگر بستگی دارد، زیرا رگرسیون در هر یک از ابعاد بر بعد دیگر تأثیر منفی می گذارد. علاوه بر این، پرداختن به توسعه در ابعاد مختلف، اندازه گیری و نظارت بر پیشرفت هر مرحله را تسهیل می کند. توسعه پایدار در چارچوب ۳ بعد اساسی ارزیابی می شود؛ حفاظت از محیط زیست، شمول اجتماعی و رشد اقتصادی.

حفاظت از محیط زیست: در ساده ترین تعریف، پایداری زیست محیطی مبتنی بر اطمینان از تعامل مسئولانه مردم با کره زمین است. منابع طبیعی محدود هستند، با این حال، رشد بی رویه جمعیت انسانی، علاوه بر افزایش مصرف و آلودگی، منجر به کاهش سریع منابع طبیعی می شود. این مفهوم شامل جلوگیری از آسیب های بی مورد به محیط طبیعی و حفظ تنوع زیستی است.

توسعه اجتماعی: یکی از مهم ترین ابعاد توسعه پایدار، توسعه اجتماعی است. پایان دادن به گرسنگی و فقر و امکان پذیر کردن زندگی در شرایط انسانی برای همه کسانی که روی کره زمین زندگی می کنند، به بعد اجتماعی توسعه مربوط می شود. این مفهوم شامل تضمین برابری فرصت ها، بهبود کیفیت زندگی،

1. Brundtland

2. Gro Harlem Brundtland

3. World Commission on Environment and Development (WCED)

جلوگیری از تبعیض، افزایش ظرفیت حکمرانی و ترویج سیستم‌های دموکراتیک است. دسترسی به نیازهای اساسی را می‌توان از طریق اجرای اصول اساسی بهبود بخشید و با تسهیل دسترسی به خدمات سلامت و فرصت‌های آموزشی، از انگیزه افراد برای توسعه اجتماعی حمایت کرد.

رشد اقتصادی: رشد اقتصادی شامل شیوه‌های توسعه‌ای است که تأثیر منفی بر حفاظت از محیط‌زیست و شمول اجتماعی ندارد. برای موفقیت رشد اقتصادی و پایداری در دراز مدت، شیوه‌های زیادی وجود دارد که می‌توان با در نظر گرفتن ابعاد اجتماعی و زیست‌محیطی توسعه آن‌ها را اجرا کرد. ازجمله، سرمایه‌گذاری در منابع انرژی تجدیدپذیر، شیوه‌های کشاورزی پایدار، ایجاد مشاغل سبز و... (QuickCarbon, September 2024).

این سه بعد - زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی - به هم مرتبط هستند و پیشرفت در هر حوزه برای توسعه پایدار کلی بسیار مهم است. «سند نهایی کنفرانس توسعه پایدار سازمان ملل متحد (ریو+۲۰)»^۱ در ژوئن ۲۰۱۲، به سه بعد توسعه پایدار (اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی) اشاره دارد و بر اهمیت حکمرانی خوب و همچنین صلح و امنیت تأکید می‌کند که گاهی از آن‌ها به عنوان پایه و اساس توسعه پایدار یاد می‌شود. به عبارت دیگر، از چهار هدف به عنوان ابعاد توسعه پایدار یاد می‌شود: توسعه اقتصادی (ازجمله پایان دادن به فقر شدید)، شمول اجتماعی، پایداری زیست‌محیطی و حکمرانی خوب (ازجمله صلح و امنیت) (GBDRRRF, n.d).

برقراری صلح و ثبات به عنوان مؤلفه‌های اساسی برای توسعه پایدار است. صلح را می‌توان از طریق درک متقابل و ایجاد ارزش‌های مشترک بین دولت‌ها به دست آورد که یکی از این ارزش‌ها، توسعه پایدار است. صلح و ثبات ثابت می‌کند که هم عاملی است که توسعه را ایجاد می‌کند و هم نتیجه توسعه است. در واقع، یک چرخه فضیلت آمیز بین صلح و توسعه وجود دارد. درگیری و خشونت، هزینه‌های هنگفت و چندوجهی ازجمله رنج مستقیم انسانی و اختلالات فاجعه بار اجتماعی-اقتصادی را به همراه دارد و بنابراین به طور قابل توجهی مانع دستیابی به اهداف توسعه هزاره و سایر اهداف توسعه در کشورهای آسیب‌دیده از جنگ می‌شود. ازجمله مؤثرترین سیاست‌ها و راهبردها برای بازگرداندن صلح و ثبات، سیاست‌هایی هستند که می‌توانند تنش‌های توسعه‌ای را کاهش دهند و خطرات منازعه را به طور هم‌زمان کاهش دهند و به تدریج چرخه‌ای فضیلت آمیز بین صلح و توسعه پایدار ایجاد کنند.

تنش‌های توسعه یکی از علل اصلی درگیری‌های جدی است، همراه با عوامل دیگر، مانند فشارهای عدالت و نقض حقوق بشر، خطرات درگیری و بی‌ثباتی را تشدید می‌کند. در میان فشارهای اقتصادی، بیکاری بالا، به‌ویژه بیکاری جوانان، می‌تواند به طور قابل توجهی خطر خشونت را افزایش دهد، در حالی که شوک‌های اقتصادی، مانند شوک‌های قیمت مواد غذایی و انرژی، نیز می‌توانند خطر درگیری را افزایش دهند. تنش‌های اجتماعی، ازجمله نابرابری بالا در فرصت‌ها و درآمد، نیز ازجمله دلایل درگیری است. تنش‌های محیطی می‌توانند به طور مستقیم یا غیرمستقیم از طریق آوارگی جمعیت، فقر و بیماری‌های عفونی باعث ایجاد یا

1. United Nations Conference on Sustainable Development (Rio+20)

تشدید درگیری شوند.

هنگامی که یک کشور متأثر از جنگ، صلح و ثبات را بازگرداند، می‌تواند پیشرفت قابل توجهی در دستیابی به اهداف توسعه هزاره و سایر اهداف توسعه داشته‌باشد. کشورهای آسیب‌دیده از درگیری در نهایت جهت انتقال از وضعیت شکننده درگیری به وضعیت پایدار صلح، ثبات، عدالت و رفاه پایدار، مستلزم ایجاد نهادهای مشروع و حکومت‌داری خوب هستند. حکمرانی خوب و نهادهای مشروع را نمی‌توان به سادگی از کشورهای خارجی پیوند زد. آن‌ها فقط می‌توانند مطابق با شرایط خاص کشور از طریق یک فرآیند طولانی و آهسته ساخته شوند.

حمایت بین‌المللی، از طریق آژانس‌های بین‌المللی، سازمان‌های منطقه‌ای، و ترتیبات دوجانبه، از کشورهای آسیب‌دیده از درگیری در عصر اهداف توسعه هزاره، از جمله مأموریت‌های حفظ صلح و کمک‌های رسمی توسعه، برای حمایت از کشورهای آسیب‌دیده از درگیری در زمینه‌های ایجاد ائتلاف‌ها، تغییر نهادها و کاهش فشارهای خارجی آن‌ها افزایش یافته است. چالش‌های دلهره‌آور در ظرفیت بین‌المللی برای ارائه حمایت کافی، به موقع و مؤثر از تعداد زیادی از کشورها برای راهی از مارپیچ معیوب درگیری، فقر و آسیب‌پذیری زیست‌محیطی در پس از سال ۲۰۱۵ باقی‌مانده است. در راستای رسیدن به هدف توسعه پایدار، بایستی تنش‌های خارجی منطقه‌ای و جهانی کاهش یابد، حمایت سایر کشورهای در حال توسعه و سایر ذینفعان تحریک شود و مهم‌تر از همه، ایجاد یک چارچوب سیاستی یکپارچه در سطح بین‌المللی و ملی برای تضمین صلح و ثبات و توسعه پایدار از طریق تلاش‌های هماهنگ به شیوه‌ای منسجم است. (Hong, 2015: 14-15)

۲. امارات، عربستان و توسعه پایدار

دستیابی به توسعه پایدار در واقع مستلزم هماهنگی بین کشورهای جهان است. اهداف توسعه پایدار به‌گونه‌ای طراحی شده‌اند که جهانی باشند و برای همه کشورها اعمال شوند و به چالش‌های جهانی به‌هم‌پیوسته مانند فقر، نابرابری، تغییرات آب‌وهوایی و تخریب محیط‌زیست می‌پردازند. این چالش‌ها به‌تنهایی نمی‌توانند به‌طور مؤثر توسط هر کشور مورد توجه قرار گیرند. آن‌ها نیاز به همکاری و هماهنگی جهانی دارند تا اطمینان حاصل شود که هیچ کدام از کشورها عقب نمی‌ماند. زیرا اقدامات انجام شده در یک کشور می‌تواند پیامدهای جهانی داشته‌باشد. به‌عنوان مثال، تلاش‌های کاهش تغییرات آب‌وهوایی برای مؤثر بودن، نیاز به همکاری بین‌المللی دارد. (United Nations Development Programme, 2017: 5-7)

همچنین دستیابی به آرمان‌های توسعه پایدار به منابع مالی و فناوری قابل توجهی نیاز دارد. مشارکت‌های جهانی برای بسیج این منابع، به‌ویژه برای کشورهای در حال توسعه که با محدودیت‌های مالی مواجه هستند، ضروری است (United Nations, n.d). به‌طور کلی، دستیابی به توسعه پایدار مستلزم هماهنگی بین همه کشورها برای رسیدگی به ماهیت به‌هم‌پیوسته چالش‌های جهانی و اطمینان از عادلانه و پایدار بودن پیشرفت است.

امارات و عربستان دو کشوری هستند که در راستای تحقق صلح و ثبات و فراهم‌شدن توسعه پایدار در منطقه شاخ‌آفریقا تلاش‌های همه‌جانبه‌ای را انجام داده‌اند. پیگیری توسعه پایدار یک هدف حیاتی برای عربستان و امارات است که مزایای متعددی را ارائه می‌دهد که با دیدگاه‌های ملی و مسئولیت‌های جهانی آن‌ها همسو است. توسعه پایدار در راستای هدف تنوع و رشد اقتصادی این دو کشور قرار دارد. چشم‌انداز ۲۰۳۰ عربستان بر تنوع اقتصادی به دور از وابستگی به نفت تأکید دارد. این کشور قصد دارد تا سال ۲۰۳۰، ۵۰ درصد از انرژی خود را از منابع تجدیدپذیر تولید کند که نه تنها نگرانی‌های زیست‌محیطی را برطرف می‌کند، بلکه صنایع جدید و ایجاد شغل در بخش انرژی‌های تجدیدپذیر را نیز تقویت می‌کند (Jamaledini & Bayat, 2024: 2). این انتقال توسط ابتکاراتی مانند ابتکار سبز عربستان پشتیبانی می‌شود که بر کاهش انتشار کربن و ترویج شیوه‌های پایدار در بخش‌های مختلف متمرکز دارد. (Saudi Green Initiative, n.d).

به‌طور مشابه، چشم‌انداز ۲۰۲۱ امارات تعهد به رشد اقتصادی پایدار را از طریق اجرای اهداف توسعه پایدار^۱ ترسیم می‌کند. امارات چارچوبی ایجاد کرده‌است که مشارکت بخش خصوصی را در تلاش‌های پایداری تشویق می‌کند و در نتیجه انعطاف‌پذیری اقتصادی را افزایش می‌دهد و نوآوری را تقویت می‌کند (MOCCA, n.d). این همسویی بین پایداری و رشد اقتصادی، هر دو کشور را به‌عنوان رهبران گذار به اقتصاد سبز قرار می‌دهد.

توسعه پایدار با هدف مسئولیت زیست‌محیطی این دو کشور نیز هماهنگ است. هر دو کشور با چالش‌های زیست‌محیطی قابل‌توجهی از جمله دمای شدید و کاهش منابع روبه‌رو هستند. خاورمیانه با دو برابر میانگین جهانی در حال گرم‌شدن است و اقدامات پایدار را برای دوام بلندمدت ضروری می‌کند. عربستان و امارات با سرمایه‌گذاری در فناوری‌های پاک و انرژی‌های تجدیدپذیر، نه تنها به ردپای زیست‌محیطی خود می‌پردازند، بلکه به ابتکارات آب‌وهوایی جهانی مانند توافقنامه پاریس نیز کمک می‌کنند (Meyer, 2022). تعهد امارات به دستیابی به اهداف توسعه پایدار خاص مربوط به انرژی پاک، اکوسیستم‌های پایدار و بهره‌وری منابع، بر موضع پیشگیرانه آن در مورد مسائل زیست‌محیطی تأکید می‌کند (MOCCA, n.d). در همین حال، تمرکز عربستان بر اقتصاد کربن دایره‌ای^۲ با هدف ایجاد تعادل بین رشد اقتصادی و حفظ محیط‌زیست است که رویکردی جامع به پایداری را نشان می‌دهد. (Abdelraouf & Nagasawa, 2023: 1)

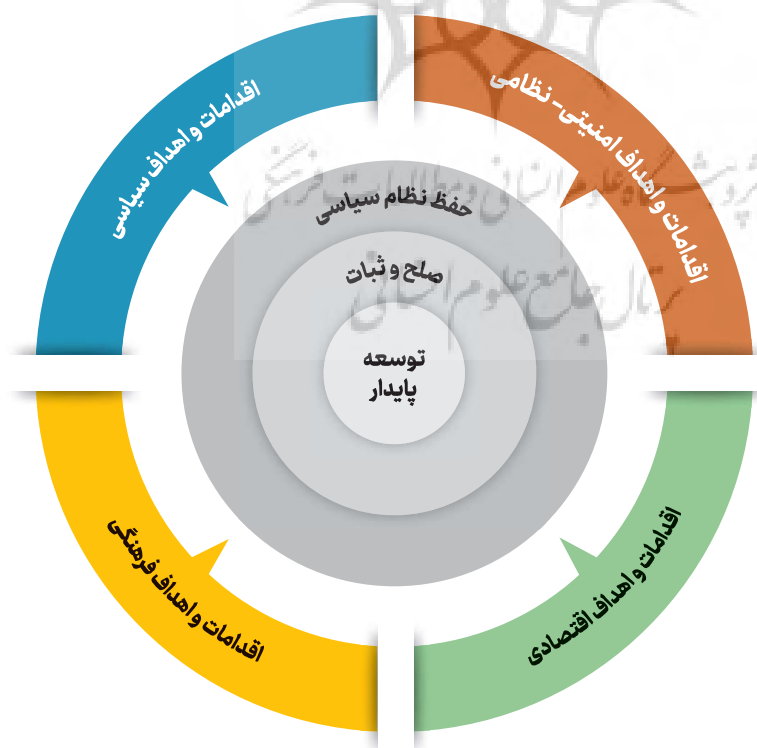
توسعه اجتماعی و رهبری جهانی، از جمله اهداف عربستان و امارات است که با هدف توسعه پایدار همسو است. اهداف توسعه پایدار همچنین ابعاد اجتماعی مانند فقرزدایی، دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی

1. Sustainable Development Goals (SDGs)

2. Circular Carbon Economy (CCE)

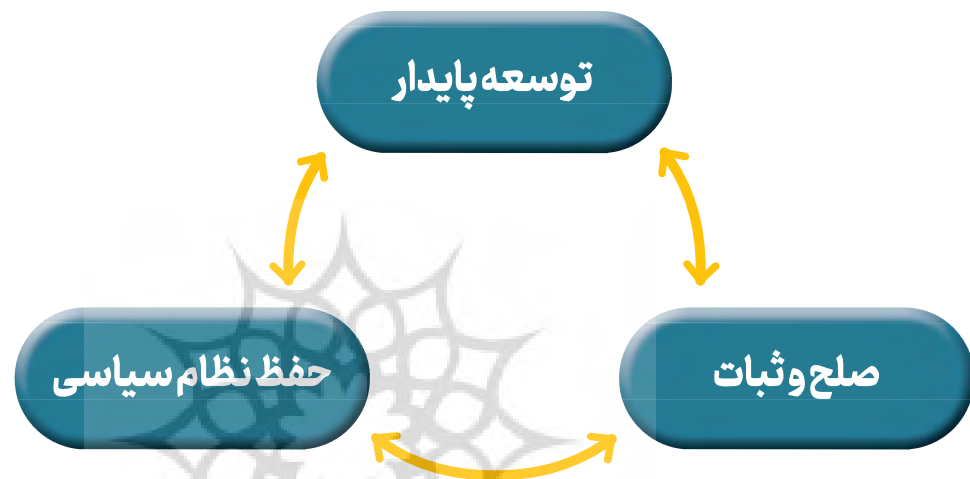
اقتصاد کربن دایره‌ای، یک چارچوب نوآورانه است که هدف آن مدیریت انتشار کربن از طریق یک رویکرد جامع و ادغام اصول اقتصاد دایره‌ای است که به‌طور خاص بر مدیریت کربن متمرکز است. اقتصاد کربن دایره‌ای، بر چهار اقدام کلیدی به نام ۴R تأکید می‌کند: کاهش (Reduce)، استفاده مجدد (Reuse)، بازیافت (Recycle) و حذف (Remove).

و آموزش را در بر می گیرد. هر دو کشور در حال ادغام این عناصر در چارچوب های توسعه خود هستند. به عنوان مثال، عربستان برنامه هایی را با هدف حمایت اجتماعی از خانوارهای کم درآمد اجرا کرده است و در عین حال ابتکارات آموزشی را ترویج می کند که جمعیت جوانان آگاه به محیط زیست را تقویت می کند (United Nations Saudi Arabia, n.d). علاوه بر این، عربستان و امارات با مشارکت فعال در انجمن ها و ابتکارات بین المللی آب و هوا، خود را به عنوان رهبران جهانی در تلاش های پایداری قرار می دهند. تعهد آن ها به همکاری در زمینه اقدامات اقلیمی، جایگاه دیپلماتیک آن ها را تقویت می کند و در عین حال مشارکت هایی را تقویت می کند که می تواند منجر به پیشرفت های تکنولوژیکی مشترک و سرمایه گذاری در پروژه های سبز شود. (Abdelraouf & Nagasawa, 2023: 1) این رویکرد چندوجهی نه تنها به نفع برنامه های داخلی آن ها است، بلکه با تلاش های جهانی برای مقابله با چالش های زیست محیطی مبرم همسو است. البته این تلاش به معنای این نیست که عربستان و امارات «دایه مهربان تر از مادر» برای منطقه شاخ آفریقا هستند. بلکه به این معنی است که امارات و عربستان از ایجاد صلح و ثبات و توسعه پایدار در منطقه شاخ آفریقا منافعی را برای کشور خود به دست می آورند. این دو کشور با هماهنگی و همپوشانی میان اهداف چهارگانه سیاسی، امنیتی، اقتصادی و فرهنگی در تلاش هستند که به منظور تحقق منافع خود، ثبات در نظام سیاسی کشورهای شاخ آفریقا و صلح و ثبات را در منطقه فراهم کنند و کشورهای منطقه را به سمت توسعه پایدار هدایت کنند. این مهم را می توان در شکل ۱ به تصویر کشید.

شکل ۱: همپوشانی اقدامات با اهدافی متحدالمرکز

می‌توان گفت توسعه پایدار، صلح و ثبات و حفظ نظام سیاسی، اهداف به هم پیوسته‌ای هستند که متقابلاً یکدیگر را تقویت می‌کنند. این سه هدف عمیقاً به یکدیگر وابسته هستند. پیشرفت در یک زمینه اغلب پیشرفت‌ها را در زمینه‌های دیگر کاتالیز می‌کند و چرخه‌ای با فضیلت از تقویت متقابل ایجاد می‌کند. این مهم را می‌توان در شکل ۲ به نمایش درآورد.

شکل ۲: چرخه فضیلت آمیز اهداف

بنابراین، اهداف چهارگانه برآمده از اقدامات چهارگانه این کشورها در شاخ آفریقا معطوف به حفظ نظام سیاسی و ایجاد صلح و ثبات در منطقه است. در واقع عربستان و امارات با ایجاد زمینه‌سازی دیپلماتیک، در قالب اقدامات سیاسی، زمینه و بستر اقدامات امنیتی- نظامی، اقتصادی و فرهنگی را فراهم می‌کنند. این مدل سیاست موجب نفوذ عربستان و امارات در آفریقا می‌شود، مدلی که مشابه مدل نفوذ آمریکا در بسیاری از کشورهاست که بر اساس فعالیت‌های اقتصادی و توسعه‌ای، اقدام به نفوذ در کشورهای مختلف می‌کند، برخلاف مدل نفوذ شوروی سابق که مبتنی بر اقدامات سیاسی و امنیتی در کشورهای مختلف بود. در ادامه به همپوشانی اقدامات و اهداف چهارگانه عربستان و امارات در سوماتی که در راستای حفظ نظام سیاسی این کشور و ایجاد صلح و ثبات در منطقه به عنوان زمینه‌سازی برای توسعه پایدار است، پرداخته می‌شود.

حفظ نظام سیاسی

ثبات سیاسی برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار ضروری است که شامل ریشه‌کن کردن فقر، حفاظت از کره زمین و تضمین صلح و رفاه است. رهبری قوی و تصمیم‌گیری فراگیر برای اولویت‌دادن به رفاه شهروندان و ترویج شیوه‌های پایدار حیاتی است. ثبات سیاسی به طور گسترده‌ای به عنوان یک عامل حیاتی برای دستیابی به توسعه پایدار در سراسر کشورها شناخته شده است. ثبات سیاسی دولت‌ها را قادر می‌سازد تا خدمات ضروری را ارائه دهند، محیط‌های مساعد برای کسب‌وکار را تقویت می‌کند و انسجام اجتماعی را

ارتقا می‌دهد، اعتماد سرمایه‌گذاران را افزایش می‌دهد و منجر به افزایش رشد اقتصادی و توسعه منسجم شود، دولت‌ها بر ارائه مراقبت‌های بهداشتی، آموزش و زیرساخت‌ها تمرکز کنند و رفاه شهروندان را افزایش دهند. (Debel & Wang, 2025: 1-3 and Al-Fouly, 2023: 1)

همچنین ثبات سیاسی برای ایجاد و اجرای سیاست‌های زیست‌محیطی مؤثر ضروری است. دولت‌های باثبات می‌توانند استراتژی‌های بلندمدتی را اجرا کنند که پایداری اکولوژیکی را در اولویت قرار می‌دهند، در نتیجه انتشار گازهای گلخانه‌ای را کاهش می‌دهند و فناوری‌های سبز را ترویج می‌کنند. (Adebayo, et.al: 2023: 1) در مقابل، بی‌ثباتی سیاسی اغلب منجر به تضعیف حکمرانی و تخریب محیط‌زیست می‌شود. بنابراین، کیفیت نهادهای سیاسی به‌طور قابل‌توجهی بر توانایی یک کشور برای پیگیری توسعه‌پایدار تأثیر می‌گذارد. نهادهای قوی برای تدوین و اجرای سیاست‌هایی که به چالش‌های زیست‌محیطی می‌پردازند ضروری است. آن‌ها همکاری بین بخش‌های مختلف جامعه را تسهیل می‌کنند و به همسو کردن منابع در جهت اهداف مشترک پایداری کمک می‌کنند. (Scoones, 2016: 1) برعکس، نهادهای ضعیف می‌توانند با عدم اجرای اصلاحات ضروری یا تسلیم‌شدن در برابر لابی‌گری ازسوی منافع شخصی، مانع پیشرفت شوند.

بخش مهم و اصلی از اقداماتی که عربستان و امارات در سوماتی انجام می‌دهند را می‌توان در راستای حفظ وضع موجود سیاسی یا به عبارت دقیق‌تر، «حفظ نظام سیاسی» در این دو کشور در نظر گرفت. زیرا از قبل حفظ نظام سیاسی یا کمک به نظام سیاسی، به گونه‌ای که بتواند کارویژه‌های خود را بهتر انجام دهد، می‌تواند به ایجاد صلح و ثبات هم در کشور تحت حاکمیت‌شان و هم در منطقه‌ای که در آن قرار گرفته‌اند، کمک کند. در ادامه به مهم‌ترین اقداماتی اشاره می‌شود که عربستان و امارات در راستای حفظ نظام سیاسی در سوماتی انجام داده‌اند. (Adebayo, et.al: 2023: 1)

ازجمله اقدامات عربستان که می‌توان آن را در راستای حفظ نظام سیاسی سوماتی تفسیر کرد، شامل: تقویت روابط عربستان با دولت فدرال سوماتی پس از روی کار آمدن شیخ محمود در می ۲۰۲۲؛ تعمیق روابط میان عربستان و سوماتی، شامل دیدارها و گفتگوهای سازنده و مطلوب میان دو کشور (NUGALI, 2023: 1) ارسال پیام کتبی حسن شیخ محمود به محمد بن سلمان در ماه مه ۲۰۲۴، در مورد تعمیق روابط دوجانبه (Arab News, 2024 February 22)؛ انتصاب اولین سفیر عربستان در سوماتی پس از سه دهه در سال ۲۰۲۱ (France 24, 2024 February 21)؛ بیانیه‌های منتشر شده توسط عربستان در راستای تأکید بر حمایت از حاکمیت، تمامیت ارضی و وحدت سوماتی (برای مثال بیانیه در آوریل ۲۰۲۴)؛ حمایت عربستان از اصلاحاتی که تحت رهبری رئیس جمهور محمود به دست آمده است، به‌ویژه استقبال از بازگرداندن امنیت و ثبات در سوماتی (SPA, 2024, April 07)؛ حمایت عربستان از گفتگوی اجتماعی و آشتی در سوماتی مانند تقویت همکاری و مشارکت میان وزیر کشور، امور فدرال و مصالحه سوماتی با مرکز ارتباطات فرهنگی ملک عبدالعزیز در مورد موضوعات گفتگوی اجتماعی، آشتی، و اشتراک دانش در دسامبر ۲۰۲۳ (Editor, 2024: 1)؛ ارائه پشتیبانی ظرفیت‌سازی، آموزش و حتی اعزام سرباز از طریق ائتلاف نظامی اسلامی ضد تروریسم (BBC News, December 6, 2015: 1 and Alam & Khan, 2017: 1)؛ توافقنامه امنیتی

با سوماتی با هدف مبارزه با تروریسم در نوامبر ۲۰۲۳ (Hussein, 2023)؛ و ارائه کمک‌های بشردوستانه قابل توجه به سوماتی در راستای رفع نیازهای جمعیت آسیب‌دیده از درگیری و بی‌ثباتی به‌منظور کاهش شرایطی که می‌تواند افراط‌گرایی را در سوماتی تقویت کند (Shabelle Media, April 7, 2024)؛ دیدارهای نظامی بین عربستان و سوماتی و حمایت از مأموریت اتحادیه آفریقا در سوماتی (Abdullahi, December 15, 2023)؛ اجرای آیین‌نامه رفتاری جیبوتی، مصوب در سال ۲۰۰۹ و اصلاحیه جده، مصوب در سال ۲۰۱۷ برای سرکوب دزدی دریایی و سرقت مسلحانه (Bell, 2019: 1)؛ ارائه تخصص و حمایت مالی از ابتکارات آموزشی و برنامه‌های تعلیمی در مرکز آموزش منطقه‌ای جیبوتی برای افزایش توانایی‌های گارد ساحلی و سایر نیروهای امنیت دریایی در منطقه، زیر نظر سازمان بین‌المللی دریانوردی، همکاری آکادمی مطالعات علوم دریایی و امنیت دریایی محمد بن نایف در عربستان با مرکز آموزش منطقه‌ای جیبوتی (Djibouti Code of Conduct, n.d)؛ کمک‌های مالی به پروژه‌های مختلف با هدف بهبود امنیت دریایی در غرب اقیانوس هند (Arab News, June 11, 2012)؛ برنامه آموزشی امنیت دریایی در جده برای شرکت‌کنندگان از ۲۴ کشور از جمله سوماتی در مارس ۲۰۱۹ (این دوره توسط سازمان بین‌المللی دریانوردی و عربستان تحت نظارت اصلاحیه جده در آیین‌نامه رفتاری جیبوتی و توسط کارشناسان گارد مرزی عربستان، دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد، پلیس بین‌الملل و سازمان بین‌المللی دریانوردی در آکادمی علوم دریایی و مطالعات امنیتی محمد بن نایف و با کمک مالی عربستان برگزار شد) (Lakshmi, 2019)؛ تشکیل شورای کشورهای عربی و آفریقایی دریای سرخ و خلیج عدن (شورای دریای سرخ) (Ylönen, Feb-ruary 20, 2020)؛ تفاهم‌نامه میان وزارت امور اسلامی، دعوت و ارشاد عربستان و وزارت اوقاف و امور مذهبی سوماتی، در زمینه امور اسلامی در راستای ترویج اسلام میانه‌رو و گفتگوهای مذهبی در ژانویه ۲۰۲۴ (SPA, January 18, 2024)؛ کمک‌های بشردوستانه با تأثیر فرهنگی (پادشاهی عربستان، از طریق مرکز کمک‌های بشردوستانه و امداد ملک سلمان، به اجرای پروژه‌های آموزشی، تقویت یک محیط آموزشی بهبود یافته و ارائه حمایت از دانش‌آموزان در سوماتی اقدام می‌کند) (UNICEF Somalia. 2021, February 4)؛ ارائه بورسیه به دانشجویان سوماتیایی (SPA. (January 29, 2024) and Zawya, January 29, 2024)؛ ارائه بورسیه به دانشجویان سوماتیایی (ScholarshipsAds, A. n.d. and ScholarshipsAds, B. n.d).

از جمله اهدافی که عربستان از انجام این اقدامات دارد، عبارتند از: ارتقای ثبات، تقویت مشروعیت دولت سوماتی و جلوگیری از فروپاشی احتمالی آن و حفظ انسجام ملی؛ تقویت ثبات در شاخ آفریقا؛ تضمین یک متحد با ثبات در منطقه برای عربستان به‌منظور کاهش تهدیدات گروه‌های افراطی و سایر عوامل بی‌ثبات‌کننده؛ حفاظت از دولت فدرال سوماتی در برابر تأثیرات خارجی ناشی از رقاب منطقه‌ای مانند قطر و ترکیه؛ حفظ نفوذ ژئوپلیتیکی عربستان در شاخ آفریقا؛ تسهیل فرصت‌های تجاری و سرمایه‌گذاری برای عربستان با فراهم‌شدن توسعه اقتصادی در سوماتی با امکان حکمرانی بهتر در این کشور و تقویت مشارکت با سایر کشورهایی که ثبات و حکمرانی در منطقه را در اولویت قرار می‌دهند؛ ارائه تصویر یک قدرت خیرخواه و بازیگر کلیدی از خود در تلاش‌های بشردوستانه در سوماتی و در جهان اسلام که در نهایت منجر به افزایش قدرت نرم عربستان می‌شود.

ازجمله اقداماتی که امارات در سوماتی انجام داده است و می‌توان آن‌ها را در راستای حفظ نظام سیاسی این کشور تعبیر و تفسیر کرد، عبارتند از: تعمیق روابط با دولت مرکزی سوماتی؛ دیدارهای سطح بالا؛ امضای تفاهم‌نامه‌های مختلف؛ تقویت ظرفیت امنیتی دولت مرکزی سوماتی (Levy, March 18, 2024)؛ برنامه‌های آموزشی نظامی، ازجمله آموزش نیروهای دولت فدرال سوماتی که از سال ۲۰۱۴ آغاز شد و افتتاح مرکز آموزشی در موگادیشو؛ حملات هوایی و عملیات نظامی مانند حمله هوایی به یک روستای تحت کنترل جهادی‌ها در منطقه گلگودودا^۱ با پهپاد در ژوئن ۲۰۲۳ (Levy, June 27, 2023)؛ ابتکارات استخدام و آموزش مخفی سربازان، مانند مشارکت در استخدام و آموزش نزدیک به ۳۰۰۰ مرد جوان سوماتیایی در سوماتی و مصر (Caato, 2022 November 2 and The Cradle, November (4, 2022)؛ پشتیبانی مالی و تأمین تجهیزات ازجمله پرداخت حقوق ۲۴۰۷ سرباز سوماتیایی تا سال ۲۰۱۸ و ارسال وسایل نقلیه نظامی به نیروهای ایالتی جوبالند و وزارت امنیت داخلی و پلیس دولت فدرال؛ مشارکت‌های راهبردی از طریق انعقاد تفاهم‌نامه‌ها مانند توافقنامه برای تقویت روابط نظامی و امنیتی سوماتی و امارات در ژانویه ۲۰۲۳ (Ardemagni, May 6, 2024)؛ سرمایه‌گذاری اقتصادی در زیرساخت‌های بندری و ابتکارات توسعه اقتصادی در سوماتی (در سوماتی‌لند (بندر بربرا) (The Soufan Center, 2024 March 11) پونتلند (بندر بوصاصو، بندر گاراکاد^۲ (Ahmed, 2024))؛ استراتژی نظامی و حضور امنیتی امارات در سوماتی از طریق تأسیس پایگاه‌ها و استقرار نظامی برای حفاظت از مسیرها و نفوذ به‌دست‌آمده در قاره آفریقا و اطراف آن؛ ساخت فرودگاه نظامی در بربرا سوماتی‌لند (تبدیل به یک پروژه غیرنظامی در سال ۲۰۱۹ شد) و راه‌اندازی یک برنامه آموزشی برای پلیس محلی و نیروهای نظامی؛ ساخت یک پایگاه نظامی و فرودگاه در بوصاصو پونتلند، فرود سربازان اماراتی و خودروهای نظامی با پروازهای نظامی در این منطقه و آموزش، تجهیز و تأمین مالی نیروی پلیس دریایی پونتلند و پرداخت حقوق ماهانه به ۲۰۰۰ پرسنل این نیرو؛ ساخت پایگاه‌هایی در چندین شهر ساحلی مانند قندالا^۳، هافون^۴ و در کوه‌های گالگالا^۵ (Ardemagni, May 6, 2024)؛ ایجاد یک پایگاه نظامی در کیسمایو در جوبالند، اعزام خودروهای نظامی به منطقه و در دست گرفتن کنترل دارایی‌های راهبردی در کیسمایو مانند فرودگاه و بندر (Halqabsi, 2023)؛ شرکت در ابتکارات ضد دزدی دریایی مجامع بین‌المللی، مانند گروه تماس در مورد دزدی دریایی در سواحل سوماتی (UAE Mission to the UN, July 8, 2015)؛ حمایت از چشم‌انداز ملی سوماتی و تلاش‌های آشتی به‌ویژه از طریق شورای مشورتی ملی که هدف آن متحد کردن جناح‌های مختلف در سوماتی و در نتیجه تقویت مشروعیت دولت فدرال و نهادهای آن است، تشویق بحث‌های فراگیر و توافقات سیاسی در مورد تقسیم قدرت و مسائل فدرالیسم در چارچوب روند بازنگری قانون

1. Galguduud

2. Garacad

3. Qandala

4. Hafun

5. Galgala Mountains

اساسی (UAE Mission to the UN, June 22, 2023): حمایت امارات از حاکمیت و تمامیت ارضی سوماتالی و تأکید بر اهمیت یک دولت فدرال با ثبات که بتواند به‌طور مؤثر کشور را اداره کند (UAE Min-istry of Foreign Affairs, January 17, 2024): متعهد به کمک به بازسازی، ظرفیت‌سازی و توسعه نهادهای دولتی سوماتالی (Raxanreeb, March 4, 2014 and Goobjoog News, January 19, 2015)، کمک مالی، حمایت و آموزش ارتش ملی سوماتالی؛ سرمایه‌گذاری برای کمک به ایجاد یک واحد پلیس نظامی فدرال جدید آموزش نیروهای محلی و ایجاد چندین تیپ ارتش برای عملیات نظامی علیه الشباب و تأمین امنیت موگادیشو (Levy, March 18, 2024)؛ عضویت امارت در گروه پنج سوماتالی (کوئینت)^۱ برای حمایت از امنیت، ثبات و توسعه سوماتالی (Türkiye Ministry of Foreign Affairs, 2023)؛ مقابله با گروه‌های تروریستی مانند الشباب از طریق حمایت از حمله زمینی ارتش ملی سوماتالی، تضعیف توانایی‌های تروریستی، مختل کردن استخدام، بودجه، تهیه اسلحه، و پیام‌های افراط‌گرایان و تقویت هماهنگی امنیت ملی سوماتالی (Osman, 2024)؛ ارائه کمک‌های اقتصادی و بشردوستانه به سوماتالی (ReliefWeb, 2022 May 19 and UAE Ministry of Foreign Affairs, 2022 September 23)؛ همکاری امارات با شرکای بین‌المللی برای هماهنگی تلاش‌ها با هدف بهبود اقتصادی و ثبات و حمایت بیشتر از اهداف دولت سوماتالی (UAE Mission to the UN, June 22, 2023)؛ ترویج الگوی گفتمان مذهبی میانه‌رو در سوماتالی و تقویت گفتگوها در حوزه مسائل مذهبی از جمله از طریق گفتگوهای بین مقامات سوماتالیایی و رهبران اماراتی در مورد افزایش همکاری در مسائل مذهبی (Emirates News Agency, November 27, 2024)؛ ابتکارات آموزشی و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های آموزشی و آموزش مربیان سوماتالی در قالب کمک‌های بشردوستانه (WardheerNews, September 8, 2013) و ارائه بورسیه به دانشجویان سوماتالیایی (UAE Ministry of Foreign Affairs, n.d).

ازجمله اهدافی که امارات از انجام این اقدامات دارد عبارتند از: حمایت و حفظ سیستم سیاسی فدرال سوماتالی با تمرکز بر تقویت حکومتمداری، ثبات و ظرفیت نهادی؛ حمایت از دولت فدرال سوماتالی در دستیابی به امنیت و ثبات و مقابله با گروه‌های تروریستی مانند الشباب؛ حفظ دولت مرکزی با ثبات در سوماتالی برای حفظ امنیت منطقه و تقویت امنیت خود و کاهش خطر سرایت تروریسم به مناطق همسایه، ازجمله کشورهای خلیج فارس؛ تقویت همکاری در حوزه‌های مختلف ازجمله امنیت، حکمرانی و کمک‌های بشردوستانه؛ حمایت از استبداد سکولار به‌منظور جلوگیری از گسترش اسلام سیاسی؛ حمایت از یک مدل جایگزین و آینده‌نگر از اسلام میانه‌رو؛ تسهیل توافقات تجاری و محافظت از سرمایه‌گذاری‌های اماراتی مانند عملیات دی‌پی ورلد در بندر بربرا؛ افزایش نفوذ ژئوپلیتیکی امارات در شاخ آفریقا؛ ایفای نقش امارات در بازسازی سوماتالی، ارتقا حسن‌نیت و تقویت تصویر خود به‌عنوان یک بازیگر خیرخواه در صحنه بین‌المللی؛ تلاش‌های مشترک با سایر کشورها در مبارزه با تروریسم و توسعه اقتصادی و تحکیم نقش امارات به‌عنوان یک رهبر در ابتکارات ثبات منطقه‌ای؛ مبارزه مؤثرتر امارات با تهدیداتی مانند الشباب و دزدی دریایی در

1. Quint Group (Group of Five for Somalia)

سراسر سرزمین‌های مختلف سومالی از طریق همکاری با ایالت‌های مختلف منطقه‌ای. اگر چه امارات اهداف دیگری مانند متعادل کردن نفوذ سایر قدرت‌های منطقه‌ای مانند قطر و ترکیه که روابط قوی با دولت مرکزی سومالی دارند؛ انعطاف دیپلماتیک و ارتباط امارات با چندین ایالت خودمختار، در صورت بدتر شدن روابط با دولت مرکزی سومالی؛ گسترش نفوذ در همه بخش‌ها و ایالت‌های سومالی علاوه بر دولت مرکزی؛ کسب معاملات اقتصادی جداگانه با مناطق مختلف سومالی؛ ایجاد رد پای نظامی گسترده و جداگانه در مناطق مختلف سومالی نیز از انجام این اقدامات دارد.

تلاش‌های فرهنگی عربستان و امارات در سومالی که بر ترویج اعتدال اسلامی، گفتگوی بین ادیان و ابتکارات برای صلح و آموزش تمرکز دارد، می‌تواند به عنوان کمک‌کننده به صلح، ثبات و توسعه پایدار در هر دو کشور در نظر گرفته شود. این تلاش‌ها با اهداف گسترده‌تر تقویت انسجام اجتماعی، کاهش افراط‌گرایی و رسیدگی به علل ریشه‌ای بی‌ثباتی همسو است. سرمایه‌گذاری در آموزش به رسیدگی به مسائل سیستماتیک مانند فقر و بیکاری کمک می‌کند که اغلب محرک بی‌ثباتی هستند. امارات و عربستان با تمرکز بر آموزش، به ایجاد سرمایه انسانی کمک می‌کنند که از رشد اقتصادی و ثبات اجتماعی حمایت می‌کند.

با وجود اینکه کمک به حفظ دولت مرکزی برای تأمین ثبات در سومالی مهم است، اما از آنجا که عربستان و امارات صلح و ثبات را بر اساس معیارهای مطلوب خود در نظر می‌گیرند، ممکن است که اقداماتی را در سومالی انجام دهند و یا موضعی را اتخاذ کنند که مورد توافق دولت مرکزی سومالی نباشد. برای مثال، در حالی که روابط با دولت مرکزی سومالی، عاملی برای تقویت و حفظ ثبات نظام سیاسی فدرال این کشور است، اما امارات و عربستان، اقداماتی را در راستای برقراری ارتباط با ایالت‌های خودمختار سومالی، علیرغم میل دولت مرکزی این کشور انجام داده‌اند که می‌تواند عاملی در راستای تضعیف نظام سیاسی فدرال سومالی باشد. برای نمونه، عربستان اقداماتی را نسبت به ایالت‌های فدرال سومالی‌لند، پونتلند و جوبالند که به دنبال استقلال از سومالی هستند، انجام داده است که به معنای حمایت از ادعای استقلال آن‌ها برداشت می‌شود. برای مثال، زمانی که دولت سومالی در زمان فرماجو، پیشنهاد ۸۰ میلیون دلاری عربستان برای قطع روابط دیپلماتیک با قطر را رد کرد، در پاسخ، عربستان رسماً پاسپورت سومالی‌لند را در ۱۹ سپتامبر ۲۰۱۹ به رسمیت شناخت (İnanç, 2019) و از همراهی ایالت‌های خودمختار مانند پونتلند از قطع روابط با قطر در سال ۲۰۱۷ استقبال کرد (Goobjoog News, August 17, 2017). همچنین عربستان تعاملات دیپلماتیک و اقتصادی مختلف با ایالت‌های خودمختار سومالی دارد (Mtimet et al., 2021: 1). این درحالی است که عربستان در مورد وحدت و حاکمیت سومالی به‌ویژه در ارتباط با یادداشت تفاهم مارس ۲۰۱۸، میان اتیوپی، امارات و سومالی‌لند در مورد بندر بربرا ابراز نگرانی و از وحدت، حاکمیت و تمامیت ارضی سومالی در راستای تصمیم اتحادیه عرب حمایت کرده است (Garowe Online, 2024 April 7).

امارات نیز اقداماتی را در راستای ارتباط با ایالت‌های خودمختار سومالی انجام داده است که خوشایند دولت فدرال مرکزی نیست. اقداماتی مانند ایجاد پایگاه‌های نظامی در مناطق خودمختار سومالی‌لند (بربرا) و پونتلند (بوصاصو)؛ آموزش پلیس محلی و نیروهای نظامی در سومالی‌لند؛ آموزش نیروی امنیتی و پلیس دریایی در پونتلند با مقری در بوصاصو و پایگاه‌هایی در چندین شهر ساحلی مانند قندالا وهافون و همچنین

در کوه‌های گالگالا (Ardemagni, May 6, 2024)؛ سرمایه‌گذاری‌های بزرگ و دریافت امتیازهای بلندمدت ۳۰ ساله برای مدیریت بندر بربرا (The Soufan Center, 2024 March 11)؛ ورود خودروهای نظامی امارات به جوبالند و برنامه‌ریزی برای ایجاد یک پایگاه نظامی، کنترل فرودگاه در بندر کیسمایو و منطقه وسیعی از زمین این منطقه (Halqabsi, 2023) و ادعاهایی مبنی بر حمایت مالی و نظامی از برخی بازیگران سیاسی و گروه‌های مسلح در مناطق خودمختار سوماتی (Telci, 2018).

نمونه‌های پیش‌گفته اقداماتی است که عربستان و امارات آن‌ها را در راستای منافع ملی خود و نه تحقق قوت دولت فدرال سوماتی و جهت غالب شدن این دولت‌ها بر ضعف‌های خود و تحقق ثبات سیاسی در این کشور انجام داده‌اند.

اقدامات عربستان و امارات در سوماتی که ممکن است به عنوان تلاشی برای تضعیف دولت مرکزی تلقی شود، را می‌توان از طریق چندین انگیزه راهبردی درک کرد؛ اینکه با توجه به موقعیت ژئوپلیتیکی سوماتی، نفوذ در یک کشور تکه‌تکه شده، راحت‌تر از یک کشور منسجم است. رقابت عربستان و امارات با رقبای منطقه‌ای خود قطر و ترکیه که با دولت مرکزی سوماتی روابط منسجمی دارند، در حالتی موفقیت‌آمیز خواهد بود که حالت تکه‌تکه ماندن سوماتی حفظ شود. در این وضعیت است که سایر اهداف اقتصادی و امنیتی عربستان و امارات با ایالت‌های خودمختار سوماتی که به دنبال متحدینی قوی می‌گردند، نیز راحت‌تر محقق می‌شود.

اهداف و منافع عربستان از توسعه پایدار در سوماتی

همه اقداماتی که عربستان و امارات در راستای توسعه پایدار در سوماتی انجام داده‌اند و در ادامه می‌آید، از یک سو باعث تقویت توسعه پایدار در سوماتی می‌شود، از سوی دیگر باعث حفظ و ثبات نظام سیاسی این کشور می‌شود و از سوی سوم، باعث ایجاد صلح و ثبات در منطقه می‌شود. ضمن اینکه توسعه پایدار، حفظ نظام سیاسی و حفظ صلح و ثبات، به صورت متقابل باعث تقویت یکدیگر می‌شوند و چرخه فضیلت‌آمیزی را ایجاد می‌کنند. در این بخش به بررسی اقدامات و تبیین اهدافی پرداخته می‌شود که عربستان و امارات در حوزه اقتصادی در سوماتی انجام داده‌اند. موضوع این بخش در سه محور امنیت غذایی، انرژی تجدیدپذیر و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها تبیین می‌شود.

۱. امنیت غذایی

امنیت غذایی نه تنها به عنوان یک حق انسانی، بلکه به عنوان یک جزء ضروری در توسعه پایدار و دستیابی به اهداف توسعه پایدار شناخته می‌شود. پایان دادن به گرسنگی و بهبود تغذیه به عنوان دومین هدف از هفده هدف توسعه پایدار، به پایان دادن به گرسنگی، دستیابی به امنیت غذایی، بهبود تغذیه و ترویج کشاورزی پایدار می‌پردازد. در ادامه به بررسی و تبیین اقداماتی پرداخته می‌شود که عربستان و امارات در راستای تأمین امنیت غذایی، در سوماتی دارند.

از جمله اقداماتی که عربستان در راستای هدف تأمین امنیت غذایی در سوماتی انجام داده است، عبارتند

از؛ سرمایه‌گذاری در بخش‌های کشاورزی (Gulf Research Center, 2024, November 3) و دامداری؛ تأسیس مراکز قرنطینه دام در سومالی (TheCattleSite News Desk, 2011, April 4)؛ دیدارها و گفتگوها برای سرمایه‌گذاری در شیلات و صنعت ماهیگیری سومالی (Facility for Talo and Leadership, 2021, August 17) و کمک‌های غذایی عربستان به سومالی (WFP, 2024, September 25). در این راستا مهم‌ترین اقدام امارات در سومالی نیز شامل توافقنامه وزارت شیلات و اقتصاد آبی سومالی با امارات (یک طرح جامع برای همکاری مؤثر در زمینه شیلات، ازجمله توسعه بنادر ماهیگیری، ایجاد ایستگاه‌های نظارت دریایی، تقویت زیرساخت‌های صنعت ماهیگیری و ایجاد مکاتب آموزشی برای مهارت‌ها و تکنیک‌های ماهیگیری) در اکتبر ۲۰۲۴ است (Abdullahi, 2024, October 29).

ازجمله مهم‌ترین اهداف این دو کشور، حمایت از توسعه اقتصادی سومالی، چشم‌انداز مشترک رشد اقتصادی و توسعه پایدار با تمرکز بر توانمندسازی جوامع محلی و پیشرفت صنعت دامداری و ماهیگیری و کمک به کشاورزان سومالیایی برای افزایش بهره‌وری کشاورزی و یافتن بازار بین‌المللی برای محصولات خود است. امنیت غذایی ارتباط مستقیمی با ثبات اجتماعی دارد. کمبود می‌تواند منجر به ناآرامی و نارضایتی در میان مردم شود، درحالی‌که اطمینان از تأمین مواد غذایی پایدار، انسجام اجتماعی را حفظ می‌کند و از درگیری‌های احتمالی ناشی از کمبود منابع جلوگیری می‌کند.

۲. انرژی تجدیدپذیر

انرژی‌های تجدیدپذیر با پرداختن به چالش‌های زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی، نقشی محوری در کمک به توسعه پایدار ایفا می‌کنند. انرژی‌های تجدیدپذیر با ایجاد تعادل بین رشد اقتصادی، عدالت اجتماعی و حفاظت از محیط‌زیست از توسعه پایدار حمایت می‌کنند. زیرا در بعد زیست‌محیطی، انرژی‌های تجدیدپذیر مانند انرژی خورشیدی، بادی و برق آبی، از یک سو باعث کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، حفاظت از منابع طبیعی و بهبود کیفیت هوا و آب می‌شود. از سوی دیگر در بعد اجتماعی، انرژی‌های تجدیدپذیر می‌توانند برق جوامع دورافتاده و محروم را تأمین کنند، استانداردهای زندگی را بهبود بخشند و از توسعه روستایی حمایت کنند. همچنین با کاهش آلودگی هوا، انرژی‌های تجدیدپذیر به بهبود نتایج سلامت عمومی کمک می‌کند. و از سوی سوم، در بعد اقتصادی، انرژی‌های تجدیدپذیر می‌تواند با ایجاد اشتغال، رشد اقتصادی را تحریک کند، امنیت انرژی را به واسطه کاهش وابستگی به سوخت‌های وارداتی و افزایش استقلال انرژی و تثبیت منابع و قیمت انرژی، ایجاد کند و فرصت‌های سرمایه‌گذاری در این حوزه را ارائه دهد.

ازجمله مهم‌ترین اقداماتی که عربستان در ارتباط با موضوع انرژی تجدیدپذیر در سومالی انجام داده است نیز می‌توان به موارد پیش‌رو اشاره کرد: یادداشت تفاهم صندوق توسعه عربستان با وزیر دارایی سومالی در ژانویه ۲۰۲۵، برای کمک مالی ۲ میلیون دلاری جهت برنامه حفاری چاه و ایجاد شبکه‌های تأمین آب با انرژی خورشیدی و توسعه روستایی توسط عربستان در سومالی (SPA, ۲۰۲۵, ۱۵ January)؛ کمک‌های بشردوستانه عربستان به سومالی که شامل بخش‌های مختلفی ازجمله مراقبت‌های بهداشتی، امنیت

غذایی، آب و بهداشت محیطی، امنیت سرپناه، برنامه‌های داوطلبانه و آموزش است (Alhamawi, 2024, January 28). مهم‌ترین هدف عربستان از انجام این اقدامات نیز عبارتند از: بهبود دسترسی به آب تمیز در مناطق روستایی سوماتی از طریق حفر چاه و ایجاد شبکه‌های تأمین آب با انرژی خورشیدی؛ افزایش امنیت آب و غذا، تأمین آب آشامیدنی سالم، مبارزه با کمبود آب و کاهش وابستگی به منابع آب آلوده در سوماتی. مهم‌ترین اقداماتی که امارات در سوماتی در راستای این موضوع انجام داده است نیز عبارتند از: تأمین مالی یک نیروگاه خورشیدی ۳/۵ مگاواتی در بوصاصو، پایتخت تجاری ایالت پونتلند (Arab News, 2023, November 22)؛ توافقنامه‌ای میان امارات و سوماتی در مورد حفر چاه‌های آب برای حمایت از مردم سوماتی در مناطق آزاد شده از کنترل الشباب (Abdullahi, 2023 November 25)؛ تقویت روابط زیست‌محیطی امارات و سوماتی از طریق ابتکارات اقلیمی مانند ابتکار نوآورانه اتحاد حرا^۱ (مانگرو)^۲ و کاپ ۲۸ جهت رسیدگی به آسیب‌پذیری‌های تغییرات آب‌وهوایی (Mogadishu24, 2023, September 5). ازجمله اهدافی که امارات از انجام این اقدامات دارد، علاوه بر کمک به حفظ نظام سیاسی سوماتی و کمک به دولت فدرال مرکزی جهت انجام کارویژه‌های آن عبارتند از: تمویل پروژه‌های توسعه پایدار و مدیریت سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت و کمک‌های مستقیم؛ دستیابی به ثبات، امنیت، اشتغال و توسعه اقتصادی؛ تأمین آب پاک و سالم برای ساکنان مناطقی که از کنترل الشباب آزاد شده‌اند؛ کمک به بهبود شرایط محیطی و بهداشتی در مناطق آزادشده از الشباب و همچنین افزایش معیشت و تاب‌آوری جوامع محلی؛ توسعه صنعت ماهیگیری و زیرساخت‌های بندری و ایجاد مکاتب آموزشی برای آموزش مهارت‌ها و تکنیک‌های ماهیگیری در سوماتی؛ چشم‌انداز مشترک رشد اقتصادی و توسعه پایدار با تمرکز بر توانمندسازی جوامع محلی و پیشرفت صنعت ماهیگیری؛ کاهش و سازگاری با تغییرات آب‌وهوایی، حفاظت از تنوع زیستی و افزایش رفاه جوامع ساحلی آسیب‌پذیر؛ حمایت امارات از توسعه پایدار سوماتی در بخش‌های مختلف ازجمله انرژی، امنیت غذایی، منابع آب و تاب‌آوری آب‌وهوا؛ ارتقای جهانی انرژی‌های تجدیدپذیر؛ تقویت روابط دوجانبه با سوماتی و کمک به تقویت رشد اقتصادی سوماتی و بهبود کیفیت زندگی مردم آن. این درحالی است که امارات اهدافی دیگر مانند تبدیل شدن امارات به یک رهبر جهانی در انتقال انرژی؛ گسترش راهبردی مشارکت امارات در سراسر آفریقا و گسترش نفوذ امارات در این قاره را نیز دنبال می‌کند.

۳. سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها

سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های پایدار برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار و تضمین آینده‌ای انعطاف‌پذیر و کم‌کربن ضروری است. زیرا از رشد اقتصادی، عدالت اجتماعی و پایداری زیست‌محیطی حمایت می‌کند. در بعد اقتصادی، سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی باعث اشتغال‌زایی، تحریک فعالیت‌های اقتصادی

۱. اتحاد جهانی مانگرو، یک ابتکار بلندپروازانه است که در ژوئن ۲۰۱۷ راه‌اندازی شد و هدف آن افزایش ۲۰ درصدی پوشش جهانی حرا تا سال ۲۰۳۰ است.

2. Mangrove Alliance initiative

و در نتیجه افزایش بهره‌وری و رشد می‌شود و نوآوری‌های تکنولوژیکی را هدایت می‌کنند و فرصت‌های شغلی بلندمدت را افزایش می‌دهند. در بعد اجتماعی، زیرساخت‌ها خدمات ضروری مانند مراقبت‌های بهداشتی، آموزش و حمل‌ونقل را ارائه می‌دهند که برای توسعه اجتماعی و برابری حیاتی هستند. همچنین سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی پایدار با اطمینان از دسترسی به مزایا برای همه اقشار جامعه، رشد اقتصادی فراگیر را ارتقا می‌دهد. در بعد زیست‌محیطی، سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های پایدار، مانند انرژی‌های تجدیدپذیر و سیستم‌های حمل‌ونقل سبز، به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای کمک می‌کند و از تاب‌آوری آب‌وهوا حمایت می‌کند. همچنین زیرساخت‌های پایدار اکوسیستم‌های طبیعی و تنوع زیستی را حفظ می‌کنند و استفاده بهینه از منابع طبیعی را بهینه می‌کنند.

ازجمله اقداماتی که عربستان در راستای بهبود زیرساخت‌های سوماتی انجام داده است، شامل مواردی است که در ادامه می‌آید: اعلام تعهد عربستان برای تأمین مالی پروژه‌های بزرگ توسعه در سوماتی در ژانویه ۲۰۲۵ (Goobjoog News, 2025, January 16)؛ گفتگو جهت همکاری در توسعه بخش شیلات و پتانسیل عربستان برای سرمایه‌گذاری مؤثر در اقتصاد آبی سوماتی (Somali Dispatch, 2024, July 29)؛ توافقنامه عربستان با سوماتی برای تأمین آب آشامیدنی تمیز جوامع آسیب‌دیده از خشکسالی سوماتی از طریق حفر ۲۴ چاه آرتزین با انرژی خورشیدی و بازسازی ۲۰ چاه دیگر و یک برنامه آموزشی در زمینه بهداشت و سلامت و آموزش برای کمیته‌های مدیریت منابع آب در زمینه بهره‌برداری و نگهداری چاه‌ها در سپتامبر ۲۰۲۳؛ سرمایه‌گذاری بشردوستانه عربستان، بیش از ۴۰۰ میلیون دلار در تلاش‌های بشردوستانه در سراسر سوماتی (Arab News, 2023, September 3)؛ یادداشت تفاهم سوماتی و عربستان برای کمک مالی ۲ میلیون دلاری از پادشاهی از طریق صندوق توسعه عربستان برای تأمین هزینه بخشی از فاز پنجم برنامه حفاری چاه و توسعه روستایی در مناطق روستایی سوماتی از طریق حفر چاه و ایجاد شبکه‌های تأمین آب با انرژی خورشیدی (SPA, 2025, January 15)؛ مشارکت در بازسازی بیمارستان‌هایی که در طول سال‌های درگیری در سوماتی آسیب دیده‌اند (The Embassy of The Kingdom of Saudi Arabia, 2016, Feb-)؛ ساخت یک مرکز دیالیز در بیمارستان بنادیر در موگادیشو در نوامبر ۲۰۲۰ (Garowe Online, 2020, November 1)؛ ابتکار مشترک سازمان جهانی بهداشت در سوماتی و پادشاهی عربستان در راه‌اندازی مرکزی با هدف بهبود ارائه خدمات بهداشتی برای کودکان مبتلا به ذات‌الریه و اسهال در سال ۲۰۲۳، با تمرکز بر تجهیز تأسیسات بهداشتی به انرژی خورشیدی و اکسیژن، تجهیزات زیست پزشکی و داروهای ضروری (خورشیدی شدن ۲۶ مرکز بهداشتی در مرکز اصلی این پروژه بوده است) (WHO, 2024, October 22).

ازجمله اهدافی که عربستان از انجام این اقدامات دارد عبارتند از: افزایش انعطاف‌پذیری اقتصادی و رسیدگی به شکاف‌های زیرساختی حیاتی، ازجمله ابتکاراتی مانند حفر چاه‌های آب و حمایت از جوامع روستایی، توسعه روستایی و زیرساخت‌ها در سوماتی؛ حمایت از بازسازی و رشد اقتصادی این کشور؛ تعهد عربستان به رسیدگی به نیازهای حیاتی در سوماتی، به‌ویژه در زمینه‌های زیرساخت‌های آب و مراقبت‌های بهداشتی و بهبود نتایج کلی سلامت برای مردم این کشور؛ تقویت ثبات در کشورهای همسایه

برای ایمن‌سازی مسیرهای تجاری دریایی و حفاظت از منافع اقتصادی؛ و در عین حال رسیدگی به نیازهای حیاتی در سوماتی از طریق کمک‌های بشردوستانه عربستان به این کشور. اگرچه عربستان می‌تواند از قیل انجام اقدامات فوق، به اهداف دیگری مانند کمک به ایجاد حسن‌نیت و تحکیم و تقویت روابط دوجانبه؛ تقویت نفوذ در شاخ آفریقا به‌ویژه در رقابت با رقبای منطقه‌ای، مانند ترکیه، قطر و ایران؛ ایجاد زمینه برای مشارکت‌های بلندمدت بدون نیاز به تعهدات مالی قابل‌توجه و بررسی فرصت‌های کشاورزی، شیلات و انرژی نیز دست یابد.

ازجمله اقداماتی که امارات در راستای توسعه زیرساخت‌های سوماتی انجام داده نیز می‌توان به مواردی که در ادامه می‌آید اشاره کرد: سرمایه‌گذاری‌های قابل‌توجهی در توسعه بنادر سوماتی، به‌ویژه در بربرا و بوصاصو (Ahmed, 2024)؛ افتتاح منطقه اقتصادی جدید بربرا؛ توافقنامه امارات و شرکت‌های مختلف جهانی برای توسعه اقتصادی در بربرا مانند توافقنامه با یک شرکت هندی برای توسعه یک کارخانه بسته‌بندی روغن خوراکی در بربرا (Freight News, 2023, March 6)؛ افتتاح ترمینال کانتینری جدید در بندر بربرا در ژوئن ۲۰۲۱ (Engineering News, 2021, June 29)؛ سرمایه‌گذاری در بازسازی فرودگاه بین‌المللی در مجاورت بربرا در نوامبر ۲۰۲۱ (Goddard, 2021, November 23)؛ توافقنامه دی‌پی ورلد با دولت پونتلند در سال ۲۰۲۲، برای توسعه و ارتقای بندر بوصاصو به‌منظور توسعه اسکله‌ها و محوطه‌های کانتینری، افزایش ظرفیت بندر برای رسیدگی به کشتی‌های کانتینری و جذب تماس‌های مستقیم بیشتر از مراکز منطقه‌ای (Ahmed, 2024)؛ تفاهم‌نامه امارات با وزارت شیلات و اقتصاد آبی سوماتی در اکتبر ۲۰۲۴ به‌منظور همکاری‌های بالقوه در ادغام بنادر و کارخانه‌های فرآوری ماهی، توسعه مرکز و ایستگاه‌های نظارت دریایی، ارتقای زیرساخت‌های بندری، ایجاد بنادر ماهیگیری یکپارچه و ایجاد یک مدرسه آموزش فنی حرفه‌ای و همچنین بررسی راه‌های همکاری در تطبیق و انطباق مقررات دریایی، حمایت از توسعه تکنولوژی و زیربنا، و بررسی امکانات بالقوه مدیریت پروژه و سایر فرصت‌های مورد علاقه متقابل (AD Ports Group, 2024, October 30)؛ سرمایه‌گذاری امارات در بخش آب، در قالب کمک‌های بشردوستانه به سوماتی (برای تأمین آب در می ۲۰۰۴ (ReliefWeb, 2004, May 26)، دو پروژه برای تأمین آب آشامیدنی، یک نقطه جمع‌آوری آب، مخازن آب، تعمیر و جایگزینی شبکه خط لوله سه کیلومتری، پمپ‌های خورشیدی برای پمپاژ آب از مخزن زمینی به مخازن آب مرتفع در شهر، حفر یک چاه آرتزین و نصب لوله‌ها و پمپ الکتریکی، ساخت حوضچه برای حیوانات و شیرهای آب سایه‌دار برای محافظت از ساکنان در برابر آفتاب و همچنین اتصال سیستم‌های آب از چاه به مخزن آب و حوضچه‌ها در می ۲۰۱۷ (DEWA, 2017 May 23)؛ ساخت بیمارستان دائمی و سیار (Abdirahman, 2015, June 4) و بازسازی آن‌ها در سوماتی به‌ویژه بیمارستان شیخ زاید در موگادیشو و نصب تجهیزات پزشکی جدید (Roble, 2018, April 17)؛ افتتاح دو بیمارستان در جمهوری سوماتی‌لند؛ «بیمارستان شیخ خلیفه بن زاید آل نهیان» در شهر بربرا و یک بیمارستان تخصصی برای زنان، زایمان و

مراقبت از نوزادان در شهر بورائو، دومین شهر بزرگ سومالی‌لند در ژانویه ۲۰۲۱ (ReliefWeb, 2021, Janu-ary 21).

ازجمله اهدافی که امارات از انجام این اقدامات دارد و در نهایت باعث حفظ نظام فدرال سومالی می‌شود و می‌تواند در نهایت صلح و ثبات را در این کشور و منطقه فراهم کند عبارتند از؛ هدایت رشد اقتصادی و ایجاد فرصت‌های شغلی در سومالی؛ ایجاد یک محیط مناسب برای کسب‌وکار، جذب سرمایه‌گذاری و ایجاد شغل در سومالی؛ تبدیل منطقه بربرا به یک مرکز تجاری و استفاده از موقعیت راهبردی آن در امتداد یکی از شلوغ‌ترین مسیرهای دریایی جهان و استفاده از آن در دسترسی به مناطق وسیع منطقه ازجمله اتیوپی؛ تسریع رشد اقتصادی، رونق محیط تجاری و ایجاد شغل و درآمد برای مردم در پونتلند؛ سرمایه‌گذاری مشترک و توسعه بخش‌های شیلات، بنادر و دریایی سومالی؛ حمایت از رشد اقتصادی مثبت سومالی از طریق سرمایه‌گذاری‌های بالقوه و سایر همکاری‌ها در بنادر، شیلات و بخش‌های دریایی سومالی؛ مبارزه با فقر و بیماری از طریق یافتن راه‌حل‌های پایدار و نوآورانه برای کمبود آب؛ تأمین نیازهای آب از طریق افزایش دسترسی و مقرون به صرفه بودن برای گروه‌های آسیب‌پذیر، مانند مهاجران عودت داده‌شده، آوارگان داخلی، جمعیت‌های دامدار در مناطق دچار خشکسالی شده و جمعیت‌های فقیرتر در منطقه جنوبی سومالی؛ تعهد امارات به ارتقای خدمات مراقبت‌های بهداشتی در سومالی، به‌ویژه برای جمعیت‌های آسیب‌پذیر؛ کمک به تأمین امنیت و مبارزه با تروریسم در سومالی از طریق رشد اقتصادی، سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها، مراقبت‌های بهداشتی و بهداشت آب با هدف ارتقای ثبات و بهبود در سومالی؛ ایمن‌سازی کریدورهای دریایی حیاتی در برابر دزدی دریایی و تقویت قابلیت‌های تجاری و تضمین منافع اقتصادی امارات در سومالی؛ تقویت ثبات بلندمدت در سومالی از طریق ابتکارات ظرفیت‌سازی نهادی، حمایت از اصلاحات حاکمیتی، و ترویج تلاش‌های بهبود اقتصادی که می‌تواند منجر به توسعه پایدار شود.

اگرچه امارات اهداف دیگری نیز از انجام اقدامات فوق دارد که شامل تسهیل تجارت و ترویج یکپارچگی منطقه‌ای و اتصال منطقه‌ای؛ تقویت روابط اقتصادی نزدیکتر، متنوع کردن گزینه‌های حمل‌ونقل، افزایش انعطاف‌پذیری زنجیره‌های تأمین و کمک به ثبات تجارت جهانی؛ هم‌افزایی میان دو منطقه آزاد جبل علی دی‌پی ورلد و منطقه آزاد بربرا؛ تقویت نفوذ راهبردی امارات در منطقه شاخ‌آفریقا و متعادل کردن نفوذ قدرت‌های رقیب مانند قطر و ترکیه؛ افزایش توانایی‌های لجستیکی امارات در سراسر منطقه از طریق تسهیل تجارت و متنوع کردن گزینه‌های حمل‌ونقل؛ و ارائه یک تصویر بشردوستانه از خود به جامعه جهانی است.

صلح، ثبات سیاسی و توسعه پایدار عمیقاً در یک چرخه فضیلت به هم مرتبط هستند. صلح و ثبات شرایط اساسی را برای حکمرانی مؤثر، تقویت نهادهای فراگیر و حاکمیت قانون ایجاد می‌کند که برای حفظ نظم سیاسی ضروری است. به‌نوبه خود، این دستور دسترسی عادلانه به منابع، عدالت و فرصت‌ها را که برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار حیاتی هستند، امکان‌پذیر می‌کند. توسعه پایدار با پرداختن به علل

ریشه‌ای درگیری مانند فقر، نابرابری و تخریب محیط زیست، صلح را بیشتر تقویت می‌کند و در نتیجه انسجام و انعطاف‌پذیری اجتماعی را ارتقا می‌دهد. این رابطه متقابل تقویت‌کننده بر نیاز به رویکردهای یکپارچه تأکید می‌کند که اصلاحات حکومتی، برابری اقتصادی و پیشگیری از درگیری را برای اطمینان از پیشرفت بلندمدت جهانی در اولویت قرار می‌دهد.

امارات متحده عربی و عربستان سعودی از طریق ابتکارات مختلف به‌طور فعال در ترویج صلح، ثبات، حفظ نظم سیاسی و تقویت توسعه‌پایدار در سوماتی مشارکت دارند. این تلاش‌ها بخشی از یک استراتژی گسترده‌تر برای تقویت امنیت و نفوذ منطقه‌ای در شاخ آفریقا است. اقدامات امارات و عربستان در سوماتی بخشی از تعامل پیچیده سیاست‌های منطقه‌ای و استراتژی‌های امنیتی است. درحالی‌که آن‌ها برای نفوذ رقابت می‌کنند، تلاش‌های آن‌ها به‌طور جمعی به ایجاد یک محیط با ثبات‌تر و امن‌تر کمک می‌کند، که برای توسعه‌پایدار سوماتی ضروری است.

نتیجه‌گیری

عربستان و امارات صلح و ثبات در شاخ آفریقا را به‌عنوان یک عنصر اساسی برای توسعه‌پایدار در منطقه می‌دانند. استراتژی‌های آن‌ها بر وابستگی متقابل امنیت و توسعه تأکید می‌کنند و تشخیص می‌دهند که بدون یک محیط با ثبات، رشد اقتصادی و ابتکارات توسعه احتمالاً متزلزل می‌شوند. برای امارات و عربستان، تعامل با سوماتی از طریق ابتکارات دیپلماتیک می‌تواند به ایجاد اعتماد و ایجاد یک محیط مشترک مساعد برای توسعه‌پایدار کمک کند. این تعامل منعکس‌کننده استراتژی جامع آن‌ها برای درهم آمیختن امنیت با اهداف توسعه‌ای برای اطمینان از موفقیت بلندمدت در تعاملات منطقه‌ای آن‌ها است. در متن مقاله حاضر برای فرضیه، استدلال‌هایی بیان شد. در اینجا، به مفروض مقاله نیز اشاره می‌شود.

به عبارتی، تلاش‌های عربستان و امارات برای ایجاد صلح و ثبات و توسعه‌پایدار در شاخ آفریقا به این معنا نیست که این دو کشور برای سوماتی و یا سایر کشورهای این منطقه «دایه‌ای مهربان‌تر از مادر» هستند. بلکه نشان‌دهنده درک ظریف از انگیزه‌های ژئوپلیتیکی پشت مشارکت آن‌ها است. در راستای اثبات این مدعا می‌توان استدلال‌های زیر را بیان کرد؛

اول اینکه، تحقق توسعه‌پایدار در صورتی موفقیت‌آمیز خواهد بود که همه کشورها اقداماتی را به‌صورت هماهنگ با یکدیگر برای تحقق آن انجام دهند. این امر انگیزه‌ای برای تلاش‌های امارات و عربستان در سوماتی است که در منطقه راهبردی شاخ آفریقا قرار گرفته است.

دوم اینکه، هدف اولای اقتصادی برای عربستان و امارات در سایه وجود امنیت و صلح و ثبات محقق خواهد شد. عربستان و امارات خود از کالای عمومی امنیت و ثبات برای تأمین امنیت پروژه‌های اقتصادی که در اسناد چشم‌انداز آن‌ها آمده است، نفع می‌برند.

سوم اینکه، اگر میان منافع ملی عربستان و امارات و منافع ملی که در راستای تحقق توسعه‌پایدار در سوماتی انجام می‌دهند، تضادی ایجاد شود، قطعاً عربستان و امارات منافع ملی خود را بر تداوم تحقق توسعه‌پایدار در سوماتی ترجیح می‌دهند.

چهارم اینکه، تعامل عربستان و امارات در شاخ آفریقا در درجه اول ناشی از منافع راهبردی، از جمله امنیت منطقه‌ای و فرصت‌های اقتصادی است. تلاش‌های آن‌ها برای میانجیگری در درگیری‌ها، با اهداف گسترده‌تر آن‌ها برای تأمین امنیت دریای سرخ در برابر تهدیدات، همسو است. این نشان می‌دهد که مشارکت آن‌ها کمتر در مورد خیرخواهی و بیشتر در مورد افزایش نفوذ آن‌ها در یک منطقه از نظر ژئوپلیتیکی بحرانی است. پنجم اینکه، نقش کشورهای خلیج فارس توسط پویایی‌های پیچیده منطقه‌ای، از جمله رقابت با قدرت‌های دیگر مانند جمهوری اسلامی ایران، قطر و ترکیه شکل می‌گیرد. دخالت آن‌ها اغلب نشان‌دهنده تمایل به مقابله با این تأثیرات است تا انگیزه‌های صرفاً بشردوستانه. به عنوان مثال، حمایت آن‌ها از جناح‌های مختلف در درگیری‌های منطقه‌ای گاهی اوقات می‌تواند به جای حل و فصل تنش‌ها، آن‌ها را تشدید کند.

ششم اینکه، کمک‌های خارجی و راهبردهای سرمایه‌گذاری که توسط عربستان و امارات به کار گرفته می‌شود، اغلب ماهیت معاملاتی از خود نشان می‌دهد و به جای تقویت ثبات بلندمدت، به دنبال بازده سریع سرمایه‌گذاری است. این رویکرد می‌تواند تلاش‌های واقعی توسعه را تضعیف کند و به جای حمایت منجر به برداشت «استثمارگونه» شود.

هفتم اینکه، در حالی که تلاش‌های میانجیگری آن‌ها در سطح بین‌المللی مورد استقبال قرار گرفته است، نگرانی‌هایی در مورد پایداری بلندمدت این ابتکارات وجود دارد. تعامل کشورهای خلیج فارس گاهی به پیامدهای ناخواسته‌ای مانند تقویت رژیم‌های اقتدارگرا یا تداوم درگیری‌های سیاسی موجود منجر شده است.

بنابراین، باید نقش عربستان و امارات در شاخ آفریقا به صورت کلی و در سומالی به صورت خاص، به عنوان بازیگران راهبردی که در یک چشم‌انداز ژئوپلیتیکی پیچیده حرکت می‌کنند، در نظر گرفته شوند.

References

1. Abdelraouf, M., & Nagasawa, A. (2023). Saudi Green Initiatives and their Role in Achieving Environmental Goals in the Middle East. Gulf Research Center. Available from <https://www.grc.net/single-commentary/116>.
2. Abdirahman, A. (2015, June 4). UAE sets up a mobile hospital in Somalia. Horseed Media. Available from <https://horseedmedia.net/uae-sets-up-a-mobile-hospital-in-somalia/197191/>.
3. Abdullahi, A. (2023, November 25). UAE and Somalia sign agreement on water wells project. SONNA. Available from <https://sonna.so/en/uae-and-somalia-sign-agreement-on-water-wells-project/>.
4. Abdullahi, A. (2024, October 29). Somalia and UAE forge strategic partnership to boost fisheries development. Somali National News Agency. Available from <https://sonna.so/en/somalia-and-uae-forge-strategic-partnership-to-boost-fisheries-development/>.
5. Abdullahi, A. (December 15, 2023). Somali and Saudi Arabian military leaders meet in Riyadh. SONNA. Available from <https://sonna.so/en/somali-and-saudi-arabian-military-leaders-meet-in-riyadh/>.
6. AD Ports Group. (2024, October 30). AD Ports Group and Somali Ministry of Fisheries and Blue Economy sign MoU. AD Ports Group. Available from <https://www.adports-group.com/en/news-and-media/2024/10/30/ad-ports-group-and-somali-ministry-of-fisheries-and-blue-economy-sign-mou>.
7. Adebayo, Tomiwa Sunday, Saint Akadiri, Seyi, Eghosa Uhunamure, Solomon, Altuntaş, Mehmet, Shale, Karabo, (2022), Does political stability contribute to environmental sustainability? Evidence from the most politically stable economies, National Library of Medicine, Available from <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9800197/>.
8. Ahmed, A. (2024, May 2). UAE investment in Berbera and Bosaso ports: A catalyst for economic growth and job creation in Somalia. Horn Observer. Available from <https://hornobserver.com/articles/2735/UAE-Investment-in-Berbera-and-Bosaso-Ports-A-Catalyst-for-Economic-Growth-and-Job-Creation-in-Somalia>.
9. Alam, K., & Khan, W. S. (2017, December 15). Saudi Arabia's Islamic anti-terrorism effort: Coalition of the willing or anti-Iran front? Royal United Services Institute. Available from <https://rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/saudi-arabias-islamic-anti-terrorism-effort-coalition-willing-or-anti-iran-front>.
10. Al-Fouly, A. (2023). Building a sustainable future: The crucial role of political SDGs.

- LinkedIn. Available from <https://www.linkedin.com/pulse/building-sustainable-future-crucial-role-political-sdgs-al-fouly>.
11. Alhamawi, L. (2024, January 28). KSrelief launches 24 humanitarian aid projects in Somalia. Arab News. Available from <https://www.arabnews.com/node/2449611/saudi-arabia>.
 12. Arab News. (2023, November 22). Abu Dhabi Fund for Development-financed 3.5MW solar plant inaugurated in Somalia. Arab News. Available from <https://www.arabnews.com/node/2413191/business-economy>.
 13. Arab News. (2023, September 3). KSrelief signs \$5m deal to supply clean water to drought-hit Somalia. Arab News. Available from <https://www.arabnews.com/node/2366566/saudi-arabia>.
 14. Arab News. (2024, February 22). Saudi Crown Prince receives message from Somali President on bilateral relations. Arab News. Available from <https://www.arabnews.com/node/2520146/saudi-arabia>.
 15. Arab News. (June 11, 2012). Saudi Arabia is playing active role combating piracy. Arab News. Available from <https://www.arabnews.com/saudi-arabia-playing-active-role-combating-piracy>.
 16. Ardemagni, E. (May 6, 2024). The UAE's rising military role in Africa: Defending interests, advancing influence. Italian Institute for International Political Studies (ISPI). Available from <https://www.ispionline.it/en/publication/the-uaes-rising-military-role-in-africa-defending-interests-advancing-influence-172825>.
 17. BBC News. (2015, December 6). Saudis announce Islamic anti-terrorism coalition. BBC News. Available from <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-35099318>.
 18. Bell, J. (2019, April 10). Saudi Arabia's role in banishing piracy from regional waters. Arab News. Available from <https://www.arabnews.com/node/1480271/saudi-arabia>.
 19. Caato, B. M. (2022, November 2). UAE and Egypt recruiting and training secret Somali forces. Middle East Eye. Available from <https://www.middleeasteye.net/news/somalia-uae-egypt-recruit-train-secret-forces>.
 20. Cherkas, B., & Novytska, N. (2023). The Interests of the Gulf Monarchies in the Horn of Africa. ResearchGate. University of Kyiv. Available from https://www.researchgate.net/publication/371737426_The_Interests_of_the_Gulf_Monarchies_in_the_Horn_of_Africa.
 21. DEWA. (2017, May 23). Suqia implements two projects in Somalia to provide drinking

- water to 90,000 people. Dubai Electricity & Water Authority. Available from <https://www.dewa.gov.ae/en/about-us/media-publications/latest-news/2017/05/su-qia-implements-two-projects-in-somalia-to-provide-drinking-water-to-90000-people>.
22. Djibouti Code of Conduct. (n.d.). What we do; Regional training. from Djibouti Code of Conduct website. Available from <https://dcoc.org/capacity-building/regional-training/>.
 23. Editor, Dalsan. (2024). Somalia and Saudi Arabia commit to partnering on social dialogue, reconciliation and knowledge sharing. Radio Dalsan. Available from <https://www.radiodalsan.com/somalia-and-king-abdulaziz-center-for-cultural-communication-agree-to-partner-on-social-dialogue-reconciliation-and-knowledge-sharing/>.
 24. Emirates News Agency. (November 27, 2024). Somali Minister of Religious Affairs hails UAE's model of moderate religious discourse. Emirates News Agency. Available from <https://www.wam.ae/en/article/b6ennyw-somali-minister-religious-affairs-hails-uaes-model>.
 25. Engineering News. (2021, June 29). Berbera Port enters second phase, opens container terminal. Engineering News. Available from <https://www.engineeringnews.co.za/article/berbera-port-enters-second-phase-opens-container-terminal-2021-06-29>.
 26. Facility for Talo and Leadership. (2021, August 17). Somalia calls for more investments from Saudi Arabian in fishery project. Facility for Talo and Leadership. Available from <https://www.ftlsomalia.com/somalia-calls-for-more-investments-from-saudi-arabian-in-fishery-project/>.
 27. Federico Donelli & Giuseppe Dentice (2020): Fluctuating Saudi and Emirati Alignment Behaviours in the Horn of Africa, The International Spectator, Available from https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3815497. DOI: 10.1080/03932729.2019.1706389
 28. France 24. (2024, February 21). Gulf heavyweights vie for influence in African backyard. France 24. Available from <https://www.france24.com/en/live-news/20240221-gulf-heavyweights-vie-for-influence-in-african-backyard>.
 29. Freight News. (2023, March 6). Port Berbera opens BEZ. Freight News. Available from <https://www.freightnews.co.za/article/port-berbera-opens-bez>.
 30. Garowe Online. (2020, November 1). Saudi Arabia hands over the dialysis center building to Somalia. Garowe Online. Available from <https://www.garoweonline>.

- com/en/news/somalia/saudi-arabia-hands-over-the-dialysis-center-building-to-somalia.
31. Garowe Online. (2024, April 7). Saudi Arabia expresses concern for Somalia's unity. Garowe Online. Available from <https://www.garoweonline.com/en/news/somalia/saudi-arabia-expresses-concern-for-somalia-s-unity>.
 32. Global Biodiversity Data Reporting and Review Framework (GBDRRRF). (n.d.). What are four dimensions of sustainable development? Available from <https://gbdrddf.org/faqs/what-are-four-dimensions-sustainable-development>.
 33. Goddard, E. (2021, November 23). Berbera throws spanner in East African supply chain dynamics. Freight News. Available from <https://www.freightnews.co.za/article/berbera-throws-spanner-east-african-supply-chain-dynamics>.
 34. Goobjoog News. (2025, January 16). Saudi Arabia announces funding for development projects in Somalia. Goobjoog News. Available from <https://en.goobjoog.com/saudi-arabia-announces-funding-for-development-projects-in-somalia/>.
 35. Goobjoog News. (January 19, 2015). Prime minster Omar meets with UAE ambassador to Somalia. Goobjoog News. Available from <https://en.goobjoog.com/prime-minster-omar-meets-with-uae-ambassador-to-somalia/>.
 36. Goobjoog News. (August 17, 2017). Somalia's Puntland breaks ranks with federal govt, backs Saudi Arabia as Gulf crisis bites. Goobjoog News. Available from <https://en.goobjoog.com/somalias-puntland-breaks-ranks-with-federal-govt-backs-saudi-arabia-as-gulf-crisis-bites/>.
 37. Gulf Research Center. (2024, November 3). GCC-Africa Agriculture. Global Resources Company. Available from <https://www.grc.net/single-commentary/199>.
 38. Halqabsi. (2023, March 23). UAE deploys military vehicles to Jubaland, plans to open base in the region. Halqabsi. Available from <https://halqabsi.com/2023/03/uae-deploys-military-vehicles-to-jubaland-plans-to-open-base-in-the-region/>.
 39. Hong, P. (2015). Peace and stability as enablers for and outcome of development (Background paper for World Economic and Social Survey 2014/2015: MDG Lessons for Post-2015). United Nations. Available from https://www.un.org/en/development/desa/policy/wess/wess_bg_papers/bp_wess2015_hong1.pdf.
 40. Hussein, A. (2023, November 12). Somalia and Saudi Arabia sign historic security cooperation agreement in Riyadh. SONNA. Available from <https://sonna.so/en/somalia-and-saudi-arabia-sign-historic-security-cooperation-agreement-in-riyadh/>.
 41. İnanç, Y. S. (2019, August 23). Qatar, Saudi Arabia rift in a new stage over Somalia. Daily

- Sabah. Available from <https://www.dailysabah.com/mideast/2019/08/23/qatar-saudi-arabia-rift-in-a-new-stage-over-somalia>.
42. Jamaledini, A., & Bayat, A. (2024). Examining the utilization of clean energies for sustainable development: A case study of Saudi Arabia, United Arab Emirates, and Qatar. Munich Personal RePEc Archive, MPRA Paper No. 123077. Available from https://mpra.ub.uni-muenchen.de/123077/1/MPRA_paper_123077.pdf.
 43. Lakshmi, S. A. (2019, March 21). Maritime security training in S. Arabia. MarineLink. Available from <https://www.marinelink.com/news/maritime-security-training-s-arabia-464272>.
 44. Levy, I. (June 27, 2023). More Emirati military involvement in Somalia could help curb al-Shabab. The Washington Institute. Available from <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/more-emirati-military-involvement-somalia-could-help-curb-al-shabab>.
 45. Levy, I. (March 18, 2024). Emirati military support is making a difference in Somalia. The Washington Institute. Available from <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/emirati-military-support-making-difference-somalia>.
 46. Mason, R. (2023). Saudi Arabia and the UAE: Foreign Policies, Threats, and Alliances. Manchester University Press. Available from <https://manchesteruniversitypress.co.uk/9781526148490/>.
 47. Meyer, A. (2022, September 8). Middle East heating nearly twice as fast as global average: report. Al-Monitor. Available from <https://www.al-monitor.com/originals/2022/09/middle-east-heating-nearly-twice-fast-global-average-report>.
 48. Ministry of Climate Change and Environment (MOCCAE). (n.d.). The Sustainable Development Goals (SDGs). Available from <https://www.moccae.gov.ae/en/about-ministry/about-the-ministry/sustainability-development-goals.aspx>.
 49. Mogadishu24. (2023, September 5). Somalia, UAE strengthen environmental ties through climate action. Mogadishu24. Available from <https://mogadishu24.com/somalia-uae-strengthen-environmental-ties-through-climate-action/>.
 50. Mtimet, N., Wanyoike, F., Rich, K. M., & Baltenweck, I. (2021). Zoonotic diseases and the COVID-19 pandemic: Economic impacts on Somaliland's livestock exports to Saudi Arabia. Global Food Security, 28, 100512. Available from <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8417120/pdf/main.pdf>. <https://doi.org/10.1016/j.gfs.2021.100512>.
 51. NUGALI, NOOR (2023, November 22). 'We know how violence ends, and the consequences,' Somalia's president tells Arab News. Arab News. Available from <https://>

- www.arabnews.com/node/2408136/middle-east.
52. Osman. (2024, May 2). Quint group on Somalia affirm their support to counter terrorism. Somali National News Agency: Available from <https://sonna.so/en/quint-group-on-somalia-affirm-their-support-to-counter-terrorism/>.
53. QuickCarbon. (2024, September 6). Definition and dimensions of sustainable development. QuickCarbon Blog. Available from <https://www.quickcarbon.com/blog/definition-and-dimensions-of-sustainable-development/>.
54. Raxanreeb. (March 4, 2014). Somalia: Prime Minister of Somalia meets with UAE's Deputy PM, discuss increased support to Somalia. Raxanreeb. Available from <https://web.archive.org/web/20140305182831/http://www.raxanreeb.com/2014/03/somalia-prime-minister-of-somalia-meets-with-uaes-deputy-pm-discuss-increased-support-to-somalia/>.
55. ReliefWeb. (2004, May 26). UAE's Zayed Foundation gives USD 2 million for Somalia water project. ReliefWeb. Available from <https://reliefweb.int/report/somalia/uaes-zayed-foundation-gives-usd-2-million-somalia-water-project>.
56. ReliefWeb. (2021, January 21). UAE opens two hospitals in Somaliland. ReliefWeb. Available from <https://reliefweb.int/report/somalia/uae-opens-two-hospitals-somaliland>.
57. ReliefWeb. (2022, May 19). Breaking: UAE President orders provision of AED35 million of urgent humanitarian aid to Somalia. ReliefWeb. Available from <https://reliefweb.int/report/somalia/breaking-uae-president-orders-provision-aed35-million-urgent-humanitarian-aid-somalia>.
58. Roble, T. (2018, April 17). Somalia-UAE row: Poor city residents bear the brunt as UAE shuts down free service hospital. Goobjoog News. Available from <https://en.goobjoog.com/somalia-uae-row-poor-city-residents-bear-the-brunt-as-uae-shuts-down-free-service-hospital/>.
59. Saudi Green Initiative. (n.d.). SGI initiatives. Saudi Green Initiative. Available from <https://www.sgi.gov.sa/sgi-initiatives/>.
60. Saudi Press Agency. (2025, January 15). SFD Contributes to Water Security in Somalia as Part of Saudi Well Drilling and Rural Development Program in Africa. Saudi Press Agency. Available from <https://www.spa.gov.sa/en/N2243382>.
61. Saudi Press Agency. (January 18, 2024). Islamic Affairs Ministry Signs Cooperation MoU with Somali Ministry of Endowments. Saudi Press Agency. Available from <https://www.spa.gov.sa/en/N2031481>.
62. Saudi Press Agency. (January 29, 2024). KSrelief Implements Educational Projects

- in Somalia. Saudi Press Agency. Available from <https://spa.gov.sa/en/N2038003>.
63. ScholarshipsAds. A.(n.d.). 15 Scholarships for Somali Students in Saudi Arabia degree Masters. ScholarshipsAds. Available from <https://www.scholarshipsads.com/search/scholarships-for-somali-students-in-saudi-arabia-degree-masters/>.
 64. ScholarshipsAds. B.(n.d.). 23 Scholarships for Somali Students in Saudi Arabia. ScholarshipsAds, Available from <https://www.scholarshipsads.com/search/scholarships-for-somali-students-in-saudi-arabia>.
 65. Scoones, Ian (2016), The Politics of Sustainability and Development, Annual Review of Environment and Resources, Vol. 41:293-319. Available from <https://www.annualreviews.org/content/journals/10.1146/annurev-environ-110615-090039>
 66. Shabelle Media. (April 7, 2024). Somalia and Saudi Arabia strengthen ties with new security cooperation agreement. Shabelle Media. Available from <https://shabelle-media.com/somalia-and-saudi-arabia-strengthen-ties-with-new-security-cooperation-agreement/>.
 67. Somali Dispatch. (2024, July 29). Somalia seeks Saudis to investment on fisheries sector. Somali Dispatch. Available from <https://www.somalidispach.com/latest-news/somalia-seeks-saudis-to-investment-on-fisheries-sector/>.
 68. SPA. (2024, April 07). Joint Statement Issued Following Somali President's Visit to Saudi Arabia. Saudi Press Agency. Available from <https://www.spa.gov.sa/en/N2080041>.
 69. Telci, I. N. (2018, May 28). A Lost Love between the Horn of Africa and UAE. Al Jazeera Centre for Studies. Available from <https://studies.aljazeera.net/en/reports/2018/05/lost-love-horn-africa-uae-180528092015371.html>.
 70. The Cradle. (November 4, 2022). UAE bankrolls covert military training program in Somalia with Egyptian support: Report. The Cradle. Available from <https://the-cradle.co/articles/uae-bankrolls-covert-military-training-program-in-somalia-with-egyptian-support-report>.
 71. The Embassy of The Kingdom of Saudi Arabia. (2016, February 18). Saudi Arabia rehabilitated war-damaged hospitals in Somalia. The Embassy of The Kingdom of Saudi Arabia. Available from <https://www.saudiembassy.net/news/saudi-arabia-rehabilitated-war-damaged-hospitals-somalia>.
 72. The Soufan Center. (2024, March 11). IntelBrief: The UAE builds its strategic position in East Africa. The Soufan Center. Available from <https://thesoufancenter.org/intelbrief-2024-march-11/>.
 73. TheCattleSite News Desk. (2011, April 4). Horn of Africa to double livestock exports to

- Saudi. TheCattleSite. Available from <https://www.thecattlesite.com/news/34125/horn-of-africa-to-double-livestock-exports-to-saudi>.
74. Tilahun, Mulatu and Wang, Feng, (2025) Effect of Political Stability on Sustainable Development Goal (Sdg) Performance in Ethiopia: The Mediating Role of Key Dimensions of Sustainable Development. SSRN. Available from <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5023133>.
75. Türkiye Ministry of Foreign Affairs. (2023, October 11). Joint statement on the fourth meeting of the Somalia Quint in Ankara, 11 October 2023. Türkiye Ministry of Foreign Affairs. Available from <https://www.mfa.gov.tr/joint-statement-on-the-fourth-meeting-of-the-somalia-quint-in-ankara--11-october-2023.en.mfa>.
76. UAE Ministry of Foreign Affairs. (2022, September 23). UAE Continues Distributing Humanitarian Relief to Those Affected by Drought in Somalia. UAE Ministry of Foreign Affairs. Available from <https://www.mofa.gov.ae/en/mediahub/news/2022/9/23/23-09-2022-uae-somalia>.
77. UAE Ministry of Foreign Affairs. (January 17, 2024). His Excellency Khalifa Shaheen Almarar heads UAE delegation to extraordinary meeting of Arab League Ministerial Council. Available from UAE Ministry of Foreign Affairs website: <https://www.mofa.gov.ae/en/mediahub/news/2024/1/17/17-1-2024-uae-almrr>.
78. UAE Ministry of Foreign Affairs. (n.d.). Studying in UAE. UAE Ministry of Foreign Affairs. Available from <https://www.mofa.gov.ae/en/Missions/Mogadishu/The-UAE/Studying-in-UAE>.
79. UAE Mission to the UN. (July 8, 2015). UAE participates in 18th plenary session of the contact group on piracy off the coast of Somalia. UAE Mission to the UN. Available from https://uaeun.org/press_release/uae-participates-in-18th-plenary-session-of-the-contact-group-on-piracy-off-the-coast-of-somalia/.
80. UAE Mission to the UN. (June 22, 2023). UAE Statement at the UN Security Council Meeting on Somalia. UAE Mission to the UN. Available from <https://uaeun.org/statement/uae-unsc-somalia-22jun/>.
81. UNICEF Somalia. (2021, February 4). To support the fight against COVID-19, KSrelief invests in child protection and education services in Somalia. UNICEF Somalia. Available from <https://www.unicef.org/somalia/press-releases/support-fight-against-covid-19-ksrelief-invests-child-protection-and-education>.
82. United Nations Development Programme. (2017). Institutional and coordination mechanisms: Guidance note on facilitating integration and coherence for SDG implementation. United Nations. Available from <https://sustainabledevelopment.un->

- .org/content/documents/2478Institutional_Coordination_Mechanisms_GuidanceNote.pdf.
83. United Nations Saudi Arabia. (n.d.). Our work on the Sustainable Development Goals in Saudi Arabia. Available from <https://saudiarabia.un.org/en/sdgs>.
 84. United Nations. (n.d.). Goal 17: Revitalize the global partnership for sustainable development. Sustainable Development Goals. Available from <https://www.un.org/sustainabledevelopment/globalpartnerships/>.
 85. WardheerNews. (September 8, 2013). UAE investing millions in Somali schools to stop children turning to piracy. WardheerNews. Available from <https://wardheernews.com/uae-investing-millions-somali-schools-stop-children-turning-piracy/>.
 86. WHO. (2024, October 22). King Salman Humanitarian Aid and Relief Centre helps bridge Somalia's electricity and oxygen gap. WHO. Available from <https://www.emro.who.int/somalia/news/king-salman-humanitarian-aid-and-relief-centre-helps-bridge-somalias-electricity-and-oxygen-gap.html>.
 87. World Food Programme. (2024, September 25). Saudi Arabia strengthens WFP's efforts to treat and prevent malnutrition in Somalia. World Food Programme. Available from <https://www.wfp.org/news/saudi-arabia-strengthens-wfps-efforts-treat-and-prevent-malnutrition-somalia>.
 88. Ylönen, A. (February 20, 2020). The Red Sea Council: Some Reflections. Blog CEI - Centro de Estudos Internacionais. Available from <https://blog.cei.iscte-iul.pt/red-sea-council-reflections/>.
 89. Zawya. (January 29, 2024). Saudi Arabia's KSrelief launches 24 humanitarian projects in Somalia. Zawya. Retrieved February 26, 2025. Available from <https://www.zawya.com/en/press-release/companies-news/saudi-arabias-ksrelief-launches-24-humanitarian-projects-in-somalia-ephx3aco>.
 90. Zoubir, Y. H. (2024, December). The Gulf and the Horn of Africa: Investing in security. Middle East Council on Global Affairs. Available from <https://mecouncil.org/publication/the-gulf-and-the-horn-of-africa-investing-in-security/>.

COPYRIGHTS

©2025 The author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, as long as the original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publishers.

